

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusikaosakond
Koolimuusika õppekava

Dmitri Kurilov

LAULUÕPPE MUDELI ERIPÄRA MUUSIKAÕPETUSES JA KOORITÖÖS EESTI- JA VENE ÕPPEKEELEGA PÕHIKOOLES KIVIÕLI KOOLIDE NÄITEL PERIOODIL 2011-2014.

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Sirje Medell

TÜ Viljandi kultuuriakadeemia jazzmuusika (laul) lektor

Kaitsmisele lubatud
(kaitsmisele lubatud)

Viljandi 2014

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. TEEMA TEOREETILINE KÄSITLUS	7
1.1 Muusikakasvatuse ajaloost Eestis.....	7
1.2 Muusikaõpetus üldhariduskoolis Eestis tänapäeval	9
1.2.1 Muusikaõpetus põhikoolis.....	9
1.2.1.1 Õppemudel laulmine: õppetulemused ja õppesisu.....	10
1.3 Vokaaltehnika koostiosad	11
1.4 Muudatused muusikaõpetuses vene õppekeelega üldhariduskoolides.....	11
2. UURIMISMETOODIKA	15
2.1. Uurimustöö eesmärk.....	15
2.2 Uurimisinstrument.....	16
2.3. Populatsiooni kirjeldamine.....	16
2.3.1 KIK ja KVK muusikaõpetajad perioodil 2011/2014.....	16
2.3.2 KIK ja KVK muusikaõpetajate tööstaaz üldhariduskoolis perioodil 2011/2014.....	17
2.3.3 KIK ja KVK koorijuhid ja nende tööstaaz koorijuhina perioodil 2011-2014.....	18
2.4. Valimi koostamine.....	19
2.5. Andmete analüüsi meetodika.....	21
3. UURIMISTULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS.	21
3.1. Lauluõppemetoodikate ja -meetodite kasutus muuskatundides Kiviõli I Keskkoolis, õppeprotsessi kirjeldus ning õpilaste hoiakud ja arvamused perioodil 2011-2014.	21
3.1.1 Kiviõli I Keskkooli kooride töö kirjeldus ja õpilaste hoiakud ning arvamused perioodil 2011-2014.	21
3.2. Lauluõppemetoodikate ja -meetodite kasutus muuskatundides Kiviõli Vene Koolis, õppeprotsessi kirjeldus ning õpilaste hoiakud ja arvamused perioodil 2011-2014	29
3.2.1 Kiviõli Vene Kooli kooritöö kirjeldus ja õpilaste hoiakud, arvamused perioodil 2011-2014.	36
ARUTELU	41
Kiviõli linna põhikoolides kasutusel olevad lauluõppe meetodid ja meetodid ning nende valikut mõjutavad tegurid.....	41
Laulmise õppemudeli eripärsed jooned muusikaõpetuses Kiviõli I Keskkooli ja Kiviõli Vene Koolis perioodil 2011-2014.....	42
Õpilaste arvamused ja hoiakud seoses kooritööga ja lauluõppega Kiviõli linna põhikoolides, nende võrdlus õpetajate omadega perioodil 2011-2014.....	44
KOKKUVÕTE	45
KASUTATUD KIRJANDUS	47
LISAD	49
SUMMARY	76

SISSEJUHATUS

Muusika on läbi aegade omanud suurt tähtsust inimeste vaimsel ja moraalsel arendamisel. Sellest tulenevalt on kooli muusikalise kasvatuse eesmärk tekitada lastes huvi ja armastust muusika vastu ning arendada nende loomupäraseid muusikalisi eeldusi, et musitseerimise teel rikastuks nende tundeelu, areneks muusikaline maitse ja muusika hindamise oskus. (Vikat. M. 2010, lk 9) Laulmine on muusika õppimisel kõige olulisem tegevus - põhitegevus. (A. Sepp, 2005, lk.)

Võrreldes muusikakooliga, vajab lauluõppe läbiviimine põhikoolis õpetaja poolt erilist ettevalmistust. Põhikoolis on muusikatund kõigile kohustuslik ja lauluoskuse tase, õpilaste motivatsioon ning huvi aine vastu väga erinev. Just põhikoolis toimub noortel häälemurre ja algab pikk täiskasvanu hääle kujunemisprotsess, mille juures on muusikõpetajal väga tähtis ja suunav roll.

Uues põhikooli riiklikus õppekavas on kirjas: “Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.” (Põhikooli riiklik õppekava, lisa 6)

Kui vaadelda vene- ja eesti õppekeelega põhikoolide muusika õppeprotsesse, võib märgata olulisi erinevusi, sõltumata sellest, et õppeprogramm on üks. Õpetaja haridus ja meetodika, mida ta tunnis kasutab, on koos õpilaste üldkultuurilise taustaga ja kooliväliste huvidega üks suurimaid õppeprotsessi mõjutajaid. Suurel määral suunavad just erinev lauluoskuse tase ja õpilaste muusikalised eelistused õpetajaid otsima kõigile sobilikke laulumetodikaid väljaspool õppeprogrammi, mitmekesistama õppeprotsessi, kasutama alternatiivmeetodeid ja otsima laulu- ja kuulamisrepertuaari värskendust kaasaegsest muusikast.

“Tänapäeval räägitakse palju sellest, et õpetamisel tuleb lähtuda õpilasest, tema eest ja huvidest ja mitte jäigalt kinni hoida sellest, mida meie, täiskasvanud, nende õpetada soovime. Kui rääkida lapsekesksest kasvatusest, siis tuleks lähtuda ka õpilaste huvidest. Viimase aja uuringud õpetaja minapildist Eestis näitavad, et õpetaja maailm seisab suhteliselt lahus õpilase maailmast, seegi on üks tõsiasi, millega peaksime arvestama.” (Liimets 2007; M.Pikkel 2011, lk 6)

Lauluoskust ja muusikalist maitset mõjutab palju ka kooli huvitegevus, peaaegu igas koolis on olemas oma koor, mis tihti täidab kooli esindavat rolli. Kooris avaneb noortel võimalus oma laulu- ja üldmuusikalisi oskusi veelgi arendada ja täiendada. Koori tegevus ei ole tavaliselt kooli poolt reguleeritud, juhendajal on võimalus kooritööd iseseisvalt suunata vastavalt vajadustele. Tavaliselt on koolikooris käimine vabatahtlik, kuid mudilaskoori tegevus toimub sageli muusikatunni siseselt.

Haridusreformide mõjul hakkasid muusikatunnid hiljuti vene õppekeelega gümnaasiumites toimuma eesti keeles ja ma arvan, et ka vene õppekeelega põhikoolis ootab lähitulevikus üleminek eestikeelsele õppele. Leian, et rääkides lauluõppes eesti- või vene õppekeelega koolis, on tähtis uurida, millise taustaga on tegemist, milles seisneb selle eripära ja kuidas tulevikus saaks väljakujunenud metoodikat integreerida uutesse tingimustesse, kaotamata olulisi hariduslikke ja muusikalisi aspekte.

Minu bakalaureusetöö **teemaks** on: *„Lauluõppe mudeli eripära muusikaõpetuses ja kooritöös eesti- ja vene õppekeelega põhikoolis Kiviõli linna koolide näitel perioodil 2011-2014.“*

Käesolevas töös vaatlen lauluõppe metoodikaid ja õppemeetodite kasutamist Kiviõli põhikoolides perioodil 2011-2014. Kiviõli linnas on kaks üldhariduskooli: Kiviõli Vene Kool (Ennem - Kiviõli Vene Gümnaasium) ja Kiviõli Esimene Keskkool.

Minu töö **eesmärgiks** on:

1. Kaardistada, millised metoodikad ja meetodid on kasutusel laulmise õppemudeli rakendamisel muusikaõpetuses ja kooritöös Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014, ning millised tegurid mõjutavad nende valikut.
2. Kirjeldada muusikatunni ja kooritöö õppeprotsessi Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014, ning analüüsides saadud informatsiooni välja tuua laulmise õppemudeli eripärased jooned, võrdluses ühe või teise Kiviõli kooliga.
3. Kirjeldada õpilaste arvamusi ja hoiakuid seoses kooritööga ja lauluõppega Kiviõli linna põhikoolides, vaadelda kas nad on õpetajate omadest erinevad või sarnased ning uurida kas nad muutuvad perioodil 2011-2014.

Uurimisvaldkonna tunnetuskriis on seotud informatsiooni nappusega antud uurimisvaldkonnas. Oma töös otsin vastust järgmisele **uurimisprobleemidele:**

1. Milliste õppemetoodikate, õppemeetodite ja õppematerjalide juurde pöörduvad muusikõpetajad Kiviõli linna põhikoolides, et paremini teostada muusikaõppeprogrammi ja kooritöö tegevusi ja eesmäärke?
2. Missugused tegurid mõjutavad muusikaõpetajaid teatud õppemetoodika, -meetodite ja -materjalide valikul?
3. Millised eripärad ilmnevad laulmise õppemudeli rakendamisel muusikaõpetuses võrreldes eesti- ja vene õppekeelega põhikoolis Kiviõli linnas?
4. Millised on Kiviõli linna põhikoolide õpilaste arvamused ja hoiakud seoses lauluõppega nende koolis?

Sageli tõstatatakse üles probleem, et vene õppekeelega koolid on raskustes üleminekuga eestikeelsele õppele. Samas ei pöörata tähelepanu sellele, millise pedagoogilise ja metoodilise taustaga on tegemist. Uurimata on, mille poolest on õppemeetodid eesti õppekeelega koolis sarnased või erinevad meetoditest vene õppekeelega koolis ja kuidas neid saab tulevikus omavahel integreerida ja ühendada.

Antud teema uurimine annaks ülevaate muusikatunni käigust erineva õppekeelega koolides. Läbi selle oleks võimalik analüüsida ja esile tuua erinevaid aktiivõppe meetodeid vokaalpraktikas põhikoolis, nende mõju õppeprotsessidele ja õpilaste edukusele.

Töö hüpotees on järgmine: laulmist kui õppemudelit rakendakse muusikaõpetuses eesti ja vene õppekeelega põhikoolides erinevalt. Ülevaade õppetööst muusikatundide ja kooritöö raames ning õpilaste hoiakute ja arvamuste kaardistamine annab võimaluse arvestada nende eripäradega haridusreformide ning lõimumis- ja integratsioonivalkondade arengukavade elluviimisel tulevikus.

Uurimise eesmärgini jõudmiseks seadsin järgmised **ülesanded:**

1. Töötada läbi olemasolev teemakohane kirjandus ja riikliku põhikooli õppekava.
2. Viia läbi grupivaatlusi muusikatundides Kiviõli linna põhikoolides.
3. Intervjueerida Kiviõli linna põhikoolide muusikaõpetajad.
4. Koostada ja läbi viia küsitlus Kiviõli põhikoolide õpilaste seas.

5. Analüüsida Kiviõli põhikoolidest saadud informatsiooni 2011/2012 ja 2013/2014 õpeaastatel ning võrrelda tulemusi.
6. Tuua välja järeldused.

Lõputöö koosneb kolmest osast. Töö esimene osa annab teemakohasele kirjandusele tuginedes ülevaate muusikakasvatuse ja muusikaõpetuse ajaloost Eestis. Annab ülevaate tänasest olukorrast muusikaõpetuses Eesti üldhariduskoolides. Kirjeldab vokaaltehnika mõisteid.

Lõputöö teises osas on esitatud ülevaade uurimusest - selle metoodika, eesmärgid, populatsiooni kirjeldus ning andmete analüüsi metoodika.

Kolmandas osas on esitletud ja analüüsitud Kiviõli põhikoolides grupivaatluse, intervjuu ja küsimustiku abil saadud andmeid.

Töös kasutatud lühendid:

KVK – Kiviõli Vene Kool

KIK- Kiviõli Esimene Keskkool

Võtmesõnad:

Laulmine – Häälega muusikaliste helide moodustamine.

Lauluõpe (vokaalõpe) – iseseisev või õpetaja poolt juhitud õppetegevus, mis keskendub vokaalsete võimete arendamisele.

Vokaaltehnika (laulutehnika) – Inimanatoomiast ja füsioloogiast lähtuvad laulmise üldalused, mis soodustavad tervisliku hääle tekitamist laulmisel. Hõlmab endas erinevaid laulmise stiile, hääle efekte valdamist ja hääleregistrite tundmist.

1. TEEMA TEOREETILINE KÄSITLUS

1.1 Muusikakasvatuse ajaloost Eestis.

“Eesti rahva muusikalisel kasvatusel on vanad traditsioonid. Aastasadu on vanemad hoolitsenud selle eest, et järeltulev põlvkond tunneks kombeid, peaks lugu lauljatest ning pillimeestest. Muusikaline kasvatus kodudes algas laulmisega. Laul oli argipäevase töö, kommete ja rituaalide saatjaks. 18. sajandil Eesti aladele jõudnud hernhuutlus nakatas meid muusikalise tegevuse - koorilauluga. See kajastus ka koolihariduses, muusikaõpetuses.” (K. Sarapuu 2004, lk 5)

Muusikakasvatusel Eestis on pikk ajalugu, raske on määrata selle alguspunkti väljaspool koolisüsteemi, kuid koolivõrgustiku kujunemisega 17. sajandil jõudis muusikakasvatus oma algvormis koolidesse. “Lauluõpetus rahvakoolide õppekavas, olles õpetuses tähtsal kohal, eeldas koolmeistrilt- õpetajalt mitte ainult viisipidamist, vaid teadmisi ja oskusi, et laulu õpetada” (Rannap 1972, lk 5; Fahretdinova L 2010, lk 5).

Mitmete eesti muusikapedagoogika uurijate arvates (Rannap 1977; Selke 2003; Ernits 2004) võib süstemaatilise muusikakasvatusest Eestis rääkida alates 1919. aastast, kui Voldemar Tamman töötas välja Haridusministeeriumi tellimisel laulmise ainekava. (Fahretdinova L. 2010, lk 9)

Muusikakasvatust hariduslikult suunata ja vormida oli tol ajal omane suurele osale Euroopast. Edaspidi levisid Eestis reformpedagoogika ideed, millele on kaasa aidanud Johannes Käisi tegevus, mis omakorda on peegeldunud koolide ainekavades. “Käisi ainekavas oli tunda lapsekeskset lähenemist loovuse arendamise, improvisatsiooni ning liikumise ja pillimängu kaudu”. (Selke 2007)

30-ndatel aastatel on Käisi ideid edasi viinud ja arendanud Riho Päts, kes tõi Eesti haridusse Lääne-Euroopast uusi pedagoogilisi süsteeme, nagu Zoltan Kodaly'i ja Carl Orff'i omad. R.Päts koostas uusi materjale ja õpikuid. Tema seisukohad olid lähedased praktilise muusikakasvatuse põhimõtetele, sest ta nägi lapse arengut eelkõige tegevuses. (Selke 2007;48-49,55)

Vene okupatsiooni- ja sõja ajal toimusid Eesti hariduses suured muutused ja muusika koos teiste kultuurivaldkondadega lükkus tahaplaanile ning kaotas oma tähtsust argipäevaelus. Hiljem on muusikakasvatus palju muutunud.

1944. aastal toimus üleminek Nõukogude Liidu õppekavale: vähenes tundide arv, kuid suurenes klassi- ja koolivälise tegevuse osa. Suurenes kooride tegevus koolis. 1947. aasta Üldlaulupeol osalesid esmakordselt koolikoorid. (Rüütel 2002; Selke; Üleoja 2006). Koorilaul on muutunud kollektiivse musitseerimise traditsiooniliseks vormiks, mille kultuuriline tähtsus on avaldunud ajaloolistel pöördepunktidel (Fahretdinova L. 2010, lk 11).

1970-80. aastatel algas Orff'i süsteemi elementide tutvustamise tõus. Eesmärgiks sai loominguilisus (Selke 2007; 67). Koolimuusika kvaliteet tõusis oluliselt, toimus ainekeskne lähenemine. (Fahretdinova L. 2010)

Tiina Selke kirjeldab kokkuvõtvalt 20. sajandi teist poolt kui kirevat aega nii kultuuris, üldhariduses, kui ka muusikapedagoogikas. Muusikõpetuse hindamine kogu keskkooli ulatuses 1970-ndatel aastatel oli pöördeline samm, mis näitas muusikaõpetuse aine väärtustamist üldises ainesüsteemis. Koorilaulu hindamine muutus üheks oluliseks faktoriks kooride kvaliteedi tõusus. (Selke 2007; 89)

Kadaly meetodist on 20. sajandi lõpuks kujunenud iseseisev, oma rahvamuusikale ja oma muusikalisele emakeelele - oma rahvalaulule põhinev JO-LE-MI õppemeetod. (Selke 2007;89)

Laulumängude mängimisest, kehapillide ja üksikute rütmipillide kasutamisest 1950-60-ndatel kasvas 1970-ndateks välja iseseisev rütmikasuund (H.Jürisalu, H. Kaljuste). Sellest on omakorda 1990-ndate lõpuks kujunenud C.Orff'i õpetusele põhinev (M. Pulleritsu, T. Jukki, Z.Mellovi) liikumise ja draamaelementidega rikastatud, emakeele kõlale ning rütmidele põhinev õpetussüsteem. (Selke 2007; 89)

Selke peab neid muutusi üldsüsteemi muutusteks. (Selke 2007;89). Vaadeldes Eesti haridusuuendusi umbes kümne aasta vältel, on E. Veenpere (1999) sajandi lõpul tõdenud, et uus, avaramate võimalustega haridusparadigma on kujunemisejärgus. See kehtis täiel määral ka muusikakasvatuse kohta. (Selke 2007; 90)

2007 aastal Selke kirjutab nii: "Nüüd, 2007 aastal, võib pidada eelnimetatud kriisile järgnenud ilminguid tasakaalustumiseks, stabiliseerumiseks muusikakasvatuses ja tõdeda, et eesti muusikakasvatus on jõudnud uue paradigma künnisele, mille väljenduseks on muutused aine sisus ja tegevustes, ning mida võiks pidada juba uusimaks muusikakasvatuse mudeliks". (Selke T 2007; 90)

1.2 Muusikaõpetus üldhariduskoolis Eestis tänapäeval

1.2.1 Muusikaõpetus põhikoolis

Nii eesti, kui vene õppekeelega põhikoolis on kolm astet: I kooliaste – 1.–3. klass, II kooliaste – 4.–6. klass, III kooliaste – 7.–9. klass. (Eesti Vabariigi põhikooli riiklik õppekava § 1)

Aine “muusika” kuulub kunsti ainevaldkonda. Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunsti- ja muusikaõpetus on kohustuslikud kõigis põhikooli astmetes.

Muusikatunnid põhikoolis toimuvad:

I kooliaste -6 tundi nädalas

II kooliaste- 4 tundi nädalas

III kooliaste –3 tundi nädalas

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;**
- 2) pillimäng;**
- 3) muusikaline liikumine;**
- 4) omalooming;**
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;**
- 6) muusikaline kirjaoskus;**
- 7) õppekäigud**

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orff'i pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. (Eesti Vabariigi põhikooli riiklik õppekava. Lisa 6)

1.2.1.1 Õppemudel laulmine: õppetulemused ja õppesisu.

I kooliastme lõpus, õpilane:

- Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas.
- Mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu; laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid).
- Laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.
- Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, tee, kurekesed”, „Kevadel” (Juba linnukesed), „Kevadpidu” (Elagu kõik).

II kooliastme lõpus:

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt.
- On teadlik häälehoiu vajadusest; seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.
- Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas laudes.
- Laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.
- Laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas”(saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

III kooliaste lõpus:

- Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil.
- Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist laudes ning kasutab neid meloodiat õppides.
- Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas laudes.

- Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
- Kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid).
- Loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne.
- Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu. (Eesti Vabariigi põhikooli riiklik õppekava. Lisa 6)

1.3 Vokaaltehnika koostisosad.

Oma vokaalmetoodika üles ehitamisel on igal muusikaõpetajal ja koori juhendajal tähtis jälgida laulmise üldaluseid, ehk vokaaltehnikat. Vajalik on saavutada loomulik hääleaparaati kasutamine lähtudes inimese anatoomiast.

Vokaaltehnika koostisosad :

Kehahoiak – kehahoiaku korrigeerimine on üks põhilisemaid nõudeid vokaalse juhendamise puhul. Tasakaalustatud kehahoid on õige hingamistehnika ja terve hääleaparaadi funktsioneerimise eeldus.

Hingamine –Loomulik ja pingevaba sisse- ja väljahingamine on looduse poolt kaasa antud protsess, mille sujuvust on kerge puudulikkude juhendamise tasakaalust välja viia. Algõpetuse eesmärgiks peaks olema eelkõige vaba hingamistsükli sidumine aulmise ja räkimisega ehk resonantsisüsteemiga, mida koordineerivad ajus asuvad hingamis-, emotsiooni-, kõne- ja laulmiskeskused.

Kõri – Algõpetuses on oluline, et nii kõri sisemised kui ka kaela- ja lõualihased saaksid vabalt funktsioneerida. Viimane on omakorda õige kehahoiaku ja hingamist toetavate lihaste ning resonantsiaparaadi koordineeritud koostöö tulemus.

Resonaatorite süsteem – Resonants tekib vokaaltraktis, saab alguse häälepaelte kohal olevast ruumist, levib edasi neelu ja suukoopasse. See on piirkond, kus häälepaelte tekitatud alghääl resoneerib ehk võimendub. Lihtsalt öeldes on resonants kõris tekkiva alghääle võimendus; häälikute moodustamine kõneelunditega; hääldamisviis.

Artikulatsioon/diktsioon (hääldus) - hääldamisviis, hääldus kõnelemisel, laulmisel v. deklameerimisel.

Registrid – Sisemiste kõrilihaste ja kõri kõhrede omavahelise koordineeritud töö tulemus, mida meie kõrv registreerib ja eristab iseloomuliku tämbri. (Sliževski V., 2012)

Lahtilaulmine - lahtilaulmine on vajalik lauljate psühholoogiliseks häälestuseks pikemaajalisel laulmisel ja oma keha kui instrumendi koordineerimiseks. Samuti päeva jooksul kogunenud lihaspingete ja stresside maandumiseks. Laulja hakkab otsima vaba hingamisrütmi ja resonantsisüsteemi koostööd. Selle tegevuse käigus suureneb kõikide lihaste hapnikuvajadus ning veresoonte täitumus verega. Kui lihaste varustatus verega, kaasa arvatud häälepaelte oma, on rahuldatud, tunnetame seda kui valmisolekut laulmiseks. Selle kohta ütlemegi, et häääl on lahti või soe. (Sliževski V., 2012)

1.4 Muudatused muusikaõpetuses vene õppekeelega üldhariduskoolides.

Tänane vene õppekeele kool on Eestis erilaadses situatsioonis. Nõukogude perioodil seisis eesti- ja venekeelsed haridussüsteemid üksteisest lahus, erinesid koguni keskkooli saamiseks vajalikud õppeaastad. Venekeelse õppekeele koolides puudus ka eesti keele ja kultuuri ning Eesti ajaloo õpetamise traditsioon. See tähendab aga, et muutunud ühiskondlikus ja keelepoliitilises situatsioonis ei suuda senine venekeelse kooli mudel pakkuda haridust, mis täidaks eelnimetatud funktsiooni – tagada koolilõpetajatele ettevalmistus, mis annab neile eesti rahvusest eakaaslastega võrdsed võimalused. Seetõttu on vene koolide õppekava ja õppesüsteemi ümberkorraldused paratamatud. (Korts K., 2010)

Eesti riigi esmane vene kooli reformi seadusandlik variant tähendas vene koolide stardipositsiooni arvesse võttes üsna äärmuslikku muutust. Laiulatusliku kriitika tõttu on üleminekuajaga edasi lükatud ning keskkooli puhul aktsepteeritud paindlikumat varianti.² Samuti on tugevasti muutumas vene koolide õppekavad ja õpetamismeetodid eesmärgiga ühtsustada eesti- ja venekeelsed haridussüsteemid. (Korts K., 2010)

1997-ndal aastal määrati Põhikooli- ja Gümnaasiumiseaduses, et üleminek eestikeelsele aineõppele gümnaasiumiastmes algab hiljemalt 2007-nda aasta 1. septembril. Üleminek algab gümnaasiumi esimesest õppeaastast, ehk 10. klassist. 2007-nda aasta juunis kehtestati Vabariigi Valitsuse määrusega, et ülemineku esimene aine on eesti kirjandus ning alates 2007-nda aasta sügisest peavad kõik vene õppekeele koolid

õpetama gümnaasiumiastmes eesti keeles vähemalt eesti kirjandust. 2007-nda aasta novembris kehtestas Vabariigi Valitsus oma määrusega ülemineku täieliku käigu. Määrusega kehtestatakse, et üleminek on järk-järguline ja alates 2011-nda aasta septembrist peavad kõik vene õppekeelega koolide 10. klassi astuvad õpilased õppima eesti keeles vähemalt 60% minimaalsest kohustuslikust õppemahust. 2007/08 õppeaastal on eesti keeles kohustuslik õpetada eesti kirjandust; 2008/09 eesti kirjandust ja muusikat või ühiskonnaõpetust; 2009/2010 eesti kirjandust, muusikat ja ühiskonnaõpetust; 2010/11 eesti kirjandust, muusikat, ühiskonnaõpetust ja Eesti ajalugu ning õppeaastast 2011/12 eesti kirjandust, muusikat, ühiskonnaõpetust, Eesti ajalugu, geograafiat ning kooli poolt valitavaid aineid mahus, et kokku õpetataks eesti keeles 60% minimaalsest kohustuslikust kursuste arvust. (Haridus- ja Teadusministeerium)

Riikliku programmi "Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007" ülevaates tuuakse esile, et hariduses oli muukeelse kooli gümnaasiumiastmes õppe osaline muutumine eestikeelseks üks olulisemaid integratsioonipoliitilisi ülesandeid. Haridussüsteem on peamine institutsioon, mis annab venekeelsetele noortele vajaliku ettevalmistuse Eesti ühiskonnas edasijõudmiseks, loob haridussüsteem keskkonna, mis peab tagama oma emakeele ja kultuuri hea tundmise muidu domineerivalt võõrkeelses ühiskonnas.

Kuid kerkib esile ka uus teema: haridusreformiga kaasnevad negatiivsed tagajärjed vene haridusele seoses õppekavade muutumisega ja vähenenud õppeainete mahuga (reaalained, vene keel ja kirjandus) ning eesti keele tundide mahu kasvamisega.

Perioodil 2008-2013 oli riikliku lõimumispoliitika aluseks „Eesti lõimumiskava 2008- 2013“, kus üheks tähtsaks valdkonnaks on hariduslik ja kultuuriline lõimumine, mille eesmärk on tagada kõigile Eesti elanikele võrdsed võimalused hariduse omandamisel ühtses haridussüsteemis ning tingimused oma keele ja kultuuri säilitamisel. (Eesti lõimumiskava 2008-2013).

Üldistades lõimumiskava eesmärke aastaks 2013, võib öelda, et lähiaastatel jätkatakse varasema programmi tegevusi ja püütakse saavutada suuremaid edusamme nii hariduses, kui kultuuris. Võrreldes 2007-nda aasta seisuga saab 15% rohkem muukeelseid lapsi võimaluse osaleda eesti keele õppes lasteaias, eelõppes või muus lasteasutuses, moodustades 90% laste arvust. Muukeelsete põhikooli lõpetajate hulgas on eesti keele lõpueksami keskmine tulemus 68 punkti (võrreldes 62,7 punktiga 2007-nda aasta seisuga). 90% keskkooli lõpetajatest saab eesti keele kui teise keele lõpueksamil 60 ja rohkem punkti. (võrreldes 78% aastal 2007).

Samuti jätkatakse olulisi tegevusi nagu:

- eesti ja vene õppekeelega koolide õpetajad ja koolijuhid läbivad mitmekultuurilise hariduse koolitusi;
- umbes 3- 5 uut lasteaeda ja kooli kaasatakse iga aastaselt keelekümblusprogrammi;
- kõikide vene õppekeelega koolide pedagoogid ja juhid läbivad eesti keele kursuse;
- umbes 1500 eesti- ja muukeelsetele noortele korraldatakse iga-aastaselt suviseid kooliväliseid (keele-)õppeprojekte;
- umbes 1450 eesti ja venekeelset noort tutvuvad iga-aastaselt Eesti riikluse, ajaloo ja kultuurilooga läbi ekskursioonide. (Eesti lõimumiskava 2008-2013)

Praeguses olukorras on eesti keelest erineva emakeelega inimesed ühiskonnas eesti keelt kõnelevate inimestega võrreldes vähem aktiivsed nii tööturul, elukestvas õppes, vabaihendustes kui ka kultuuris ning neil on vähem kontakte eestlastega, mis omakorda põhjustab tõrjutuse tunde. Uue valdkondliku arengukava koostamise ettepaneku kiitis 2012. aasta 11. Oktoobril heaks Vabariigi Valitsus. "Lõimuv Eesti 2020" lähtub Vabariigi Valitsuse 2011–2015 tegevusprogrammi poliitikavaldkonna "Lõimumine" eesmärkidest ning toetub 2011. aastal läbi viidud Eesti ühiskonna integratsiooni monitooringu analüüsile.

Arengukava koostamise ettepaneku mõned olulisemad eesmärgid:

- Edendada kõikide elanike elukvaliteeti ja parendada elukeskkonda;
- Edendada ühiskonnas sallivust, avatust, võrdset kohtlemist ja sidusust;
- Edendada sisserännanute aktiivsust ja kaasatust vaba aja tegevustes, tööturul ja ühiskonnaotsustusprotsessides;
- Edendada kultuurilist mitmekesisust Eesti ühiskonnas.
- Väärtustada kultuuriliselt mitmekesise Eesti ühiskonna. (Kultuuriministeerium, 2012)

2. UURIMISMETOODIKA

2.1. Uurimustöö eesmärk

Selleks, et:

1. saada ülevaade KIK ja KVK põhikoolides muusikatundides ja huvitöö raames toimuvast õppetööst ning tuua välja eripärasusi
2. uurida, millised meetodikad, meetodid ning materjalid on lauluõppes kasutusel
3. uurida, mis mõjutab õpetaja valikuid tema töös
4. kirjeldada õpilaste arvamusi ja hoiakuid seoses lauluõppega
5. võrrelda õpetöö muudatusi muusika aine läbiviimisel ja õpilaste hoiakutes ja arvamustes perioodil 2011-2014

viisin läbi 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel grupivaatlused muusikatundides kahes klassis igas põhikooli astmes, viisin läbi poolstruktureeritud intervjuusid muusikaõpetajatega ja valimisse sattunud õpilastega.

Uurimisprobleemid olid järgnevad:

1. Millistele meetodikate ja meetodite, õppematerjalidele juurde pöörduvad muusikaõpetajad Kiviõli linna põhikoolides, et paremini teostada muusikaõppeprogrammi või kooritöö tegevusi ja eesmärke?
2. Missugused tegurid mõjutavad muusikaõpetajaid teatud meetodika, meetodite ning õppematerjalide valikus?
3. Millised eripärased jooned ilmnevad lauluõppeprotsessis võrreldes eesti- ja vene õppekeelega põhikoole Kiviõli linnas?
4. Millised on Kiviõli linna põhikoolide õpilaste arvamused ja hoiakud seoses lauluõppega nende koolis?
5. Millised muutused toimuvad muusikaõppes, kooritöös Kiviõli linna koolides perioodil 2011-2014?
6. Kuidas muutuvad õpilaste ja õpetaja hoiakud ja arvamused seoses lauluõppega ja kooritööga perioodil 2011-2014?

2.2 Uurimisinstrument

Uurimisinstrumendina kasutasin ankeetküsimustikku (vaata lisa 1 ja 2), grupivaatlust ja poolstruktureeritud intervjuud (vaata lisa 3). Andmete kogumisel lähtusin kvantitatiiv-kvalitatiivse küsimustiku vormist. Koostas küsimustiku nii eesti, kui vene keeles. Küsimustikus õpilastele oli kokku 26 küsimust, kus esines nii taustaküsimusi, kui ka valikvastustega küsimusi. Küsimustik koosnes avatud, poolavatud ja kinnistest küsimustest. Kasutatud oli nii binaar- ja reitingskaalaga, kui ka semantilise diferentsiaaliga küsimusi. Iga küsimuse juures oli abistav selgitus, kuidas küsimusele vastata. Küsimustik oli anonüümne ja selle täitmine oli vabatahtlik.

Kvantitatiivsete küsimuste vastuste alusel on koostatud statistiline toorandmestik, mis on esitatud küsimuste numbrilisi koode sisaldava tabelina (vt lisa 4 ja 5). Lisatud on kodeerimiskiri (vt lisa 6). Avatud lõpuga küsimuste vastuseid analüüsitakse kvalitatiivselt, vastused on esitatud ülevaattetabelina (lisa 7).

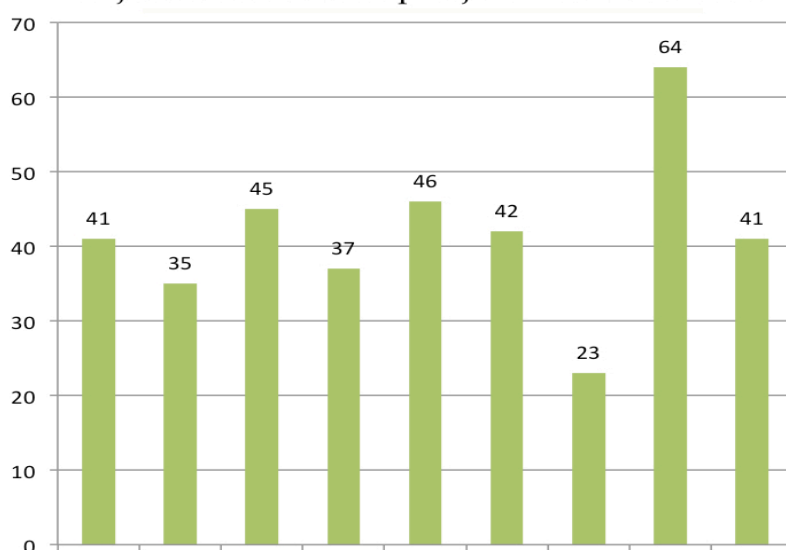
2.3. Populatsiooni kirjeldamine

Populatsiooniks oli Kiviõli I Keskkooli ja Kiviõli Vene Kooli põhikooli õpilased ja muusikaõpetajad (1.-9 klassi õpilased ja muusikaõpetajad), kooride juhendajad ja koori tegevustes osalevat õpilased. (KIK's mudilaskoor ja lastekoor. 2011/2012 õa. KVK's akadeemiline lastekoor ja 2013/2014õa. mudilaskoor ja lastekoor).

2.3.1 KIK ja KVK muusikaõpetajad perrioodil 2011/2014.

2011/2012õa. töötas Kiviõli Vene Koolis 1 muusikaõpetaja, kes andis muusika aine II ja III põhikooli astmes. I põhikooli astmes muusika aine viisid läbi klassijuhatajad (kokku 6 õpetajat). Muusikõpetajate vanus on toodud välja diagrammi ülevaatenähtena. (Vaata joonis 1.0)

KIK ja KVK muusikaõpetajate vanus 2011/2012õa.

Joonis 1.0 Muusikaõppejõudude vanus 2011/2012õa.

Alates 2013/2014õa. Kiviõli Vene Koolis viib muusika aine läbi 1 muusikaõpetaja kogu põhikooli ulatuses, tema on 25 aastane.

Kiviõli I Keskkoolis perioodil 2011-2014 on muusika aine läbi viinud 1 muusikaõpetaja, 43 aastat vana.

2.3.2 KIK ja KVK muusikaõpetajate tööstaaž üldhariduskoolis perioodil 2011/2014.

Kiviõli I Keskkooli muusikaõpetaja on olnud ametis ja juhtinud koori ligi 22 aastat.

Kiviõli Vene Koolis 2011/2012 õa. I põhikooliastmes muusika ainet õpetanud klassijuhatajatel oli tööstaaž üle 12 aasta, nendest suurim tööstaaž pedagoogina oli 27 aastat.

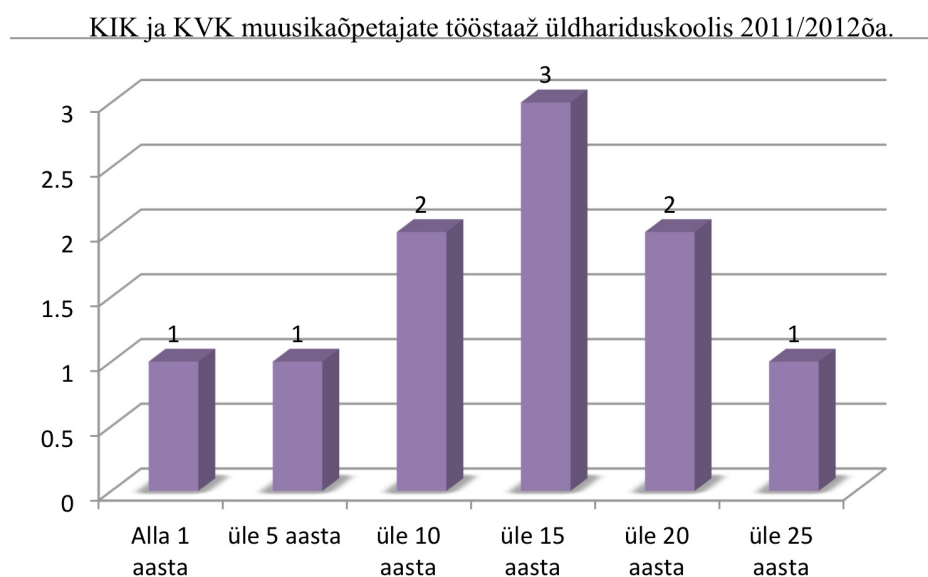
2011/2012 õa. oli II ja III põhikooli astmes muusika ainet õpetama hakanud uus muusikaõpetaja, kellel eelnev tööstaaž pedagoogina puudus. 2013/2014 õppeaastast annab ta muusika ainet ka kogu põhikooli ulatuses.

Enamusel oli tööstaaž omandatud praeguses ametis.

KVK I astme klassijuhatajatel (6 õpetajat) puudus muusikaerialane haridus, kuid nad on läbinud spetsiaalsed muusika kursused, mis võimaldavad neil muusikat õpetada, seda kas kõrghariduse omandamise raames või täiendõppe raames. Kaks neist on lõpetanud muusikakooli.

KIK muusikaõpetaja, kes oli ametis perioodil 2011-2014 omab muusikaerialast haridust ja on ennast täiendanud muusikateemalistel kursustel. KVK praegune muusikaõpetaja on muusikaerialase kõrghariduse omandamisel. Kõrghariduse on 6 õpetajat omandanud Venemaal, teised Eestis. Täiendõppe on enamuse läbinud Eestis.

KIK ja KVK Muusikaõpetajate tööstaaž 2011/2012 õa. on toodud välja diagrammi ülevaatenähtena (vaata joonis 2.0).

Joonis 2.0 KVK ja KIK muusikaõppejõudude tööstaaž õpetajana 2011/2012 õa.

2.3.3 KIK ja KVK koorijuhid ja nende tööstaaž koorijuhina perioodil 2011-2014.

Kiviõli I Keskkoolis perioodil 2011-2014 oli kaks koori: mudilaskoor ja lastekoor. Kogu perioodi ulatuses on seda juhendanud üks õpetaja, kes on ka muusikaõpetaja ja kelle tööstaaž on üle 22 aasta.

Kiviõli Vene Koolis perioodil 2011-2013 oli üks akadeemiline lastekoor. 2013/2014 õppeaastas on kaks koori: musilaskoor ja lastekoor. Perioodil 2011-2013 on koori juhtinud 1 õpetaja, kes enne 2011/2012 õppeaastat õpetas ka muusika ainet ja tema tööstaaž oli üle 20 aasta. 2013/2014 aastast on aga ta lahkunud töölt. Tema asemel teostab 2013/2014 õppeaastast tööd uus koorijuht, kellel tööstaaž koorijuhina puudub. Uus koorijuht muusikaerialast haridust ei oma, kuid on üle 5 aasta töötanud Kiviõli muusikakoolis klaveriõpetajana. Nüüdseks on ta läbinud mitmeid koorijuhtimisega ja vokaaltehnikaga seotud koolitusi.

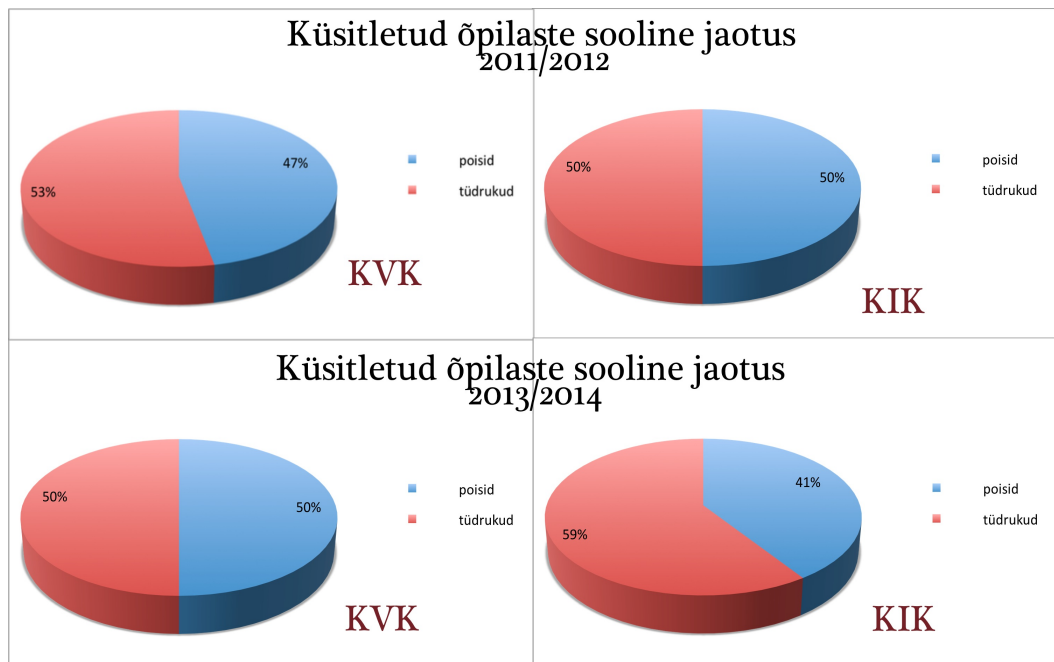
2.4. Valimi koostamine

Mõlemas koolis viisin läbi grupivaatluse muusika tundides nii 2011/2012 kui ka 2013/2014 õppeaastatel, kokku 12-s klassis, (2 klassi põhikooli astme kohta) igas põhikooli astmes kasutasin lihtjuhuslikku valimit klassi valides. Vaatlesin ka mõlema kooli nelja kooriproovi. Koostöös muusikaõpetajatega küsitlesin lihtjuhusliku valimi alusel õpilasi, tagades võrdsed võimalused valimisse sattuda.

I aste õpilasi ei küsitlenud, piirdusin vaatlusega, kuna leian, et küsimustiku täitmine on lastele selles eas raske ja tulemused ei oleks piisavalt representatiivsed. Küsitlesin nii 2011/2012 kui ka 2013/2014 õppeaastal igas koolis 32 õpilast, kahes koolis kokku 64 õpilast ja kogu urimuse käigus 128 õpilast. 2 ankeeti täidetud KVK's olid rikutud, seega arvestasin tulemustega 126 täidetud ankeetidest. 2011/2012 õa. viisin läbi poolstruktureeritud intervjuud 2 klassijutajatega (I põhikooli aste), II ja II aste muusikaõpetajaga ja koorijendajatega. 2013/2014 õa. intervjuerisin uuesti muusikaõpetajaid ning koorijuhendajaid.

2011/2012 õppeaastal küsitlusele vastanutest KVK's oli 15 poisi ja 15 tüdrukut, KIK's 15 poisi ja 17 tüdrukut.

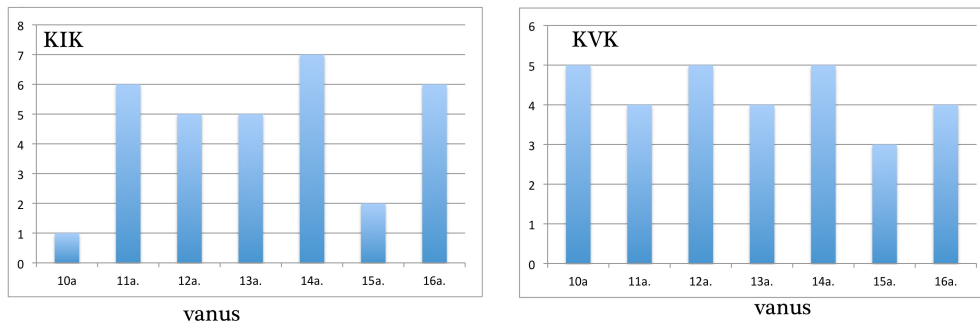
2013/2014 õppeaastal KVK vastanute seas oli 13 poisi ja 19 tüdrukut, KIK's 16 tüdrukut ja 16 poisi. Küsitletud õpilaste sooline jaotus on näidatud diagrammidega. (Vaata joonis 3.0)

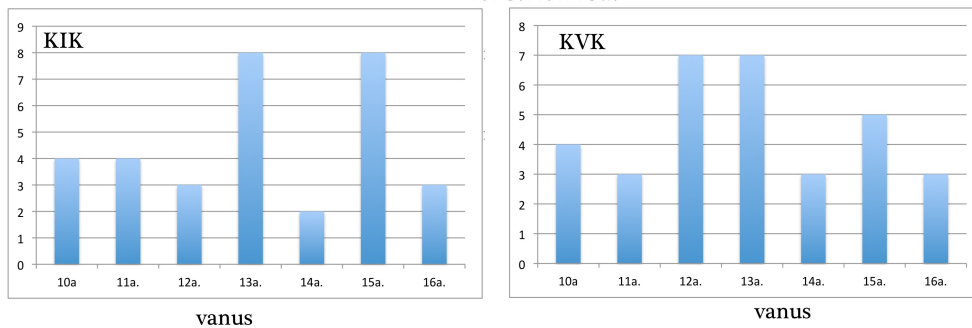
Joonis 3.0 KVK ja KIK küsitletud õpilaste sooline jaotus 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

Vastajad olid mõlemas koolis vanusevahemikus 10-16 eluaastat, keskmine iga 13 aastat näitab, et valim oli tasakaalus. (vaata joonis 4.0)

KIK ja KVK küsitletud õpilaste vanus
2011/2012õa.

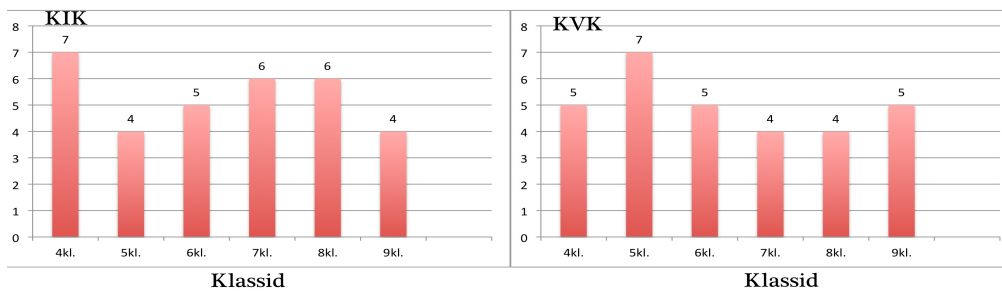
KIK ja KVK küsitletud õpilaste vanus
2013/2014õa.

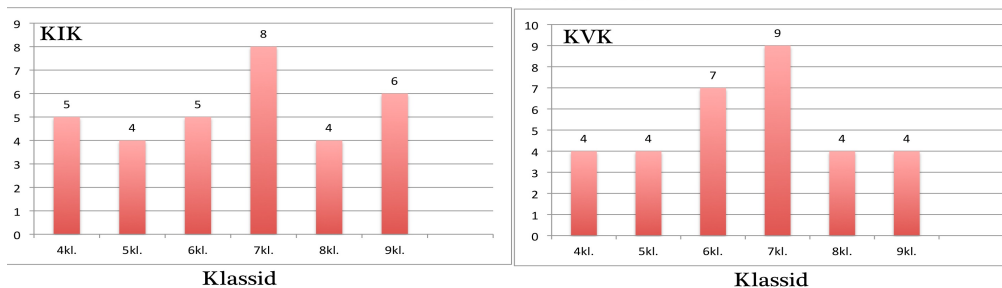
Joonis 4.0 KIK ja KVK küsitletud õpilaste vanused 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

Vastajate seas olid esindajad igast II ja III põhikooli astmesse kuuluvast klassist. (vaata joonis 5.0)

KIK ja KVK küsitletud õpilaste klassidesse kuuluvus
2011/2012õa.

KIK ja KVK küsitletud õpilaste klassidesse kuuluvus
2013/2014õa.

Joonis 5.0 KIK ja KVK küsitletud õpilaste klassidesse kuuluvus 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

2.4. Andmete analüüsi metoodika

Suletud küsimuste ehk kvantitatiivsete andmete töötlemiseks on koostatud kodeerimistabel. (vt lisa 5) Kodeerimiskiri sisaldab küsimuse teksti ning selle kodeerimise koodi, määratleb küsimuse tunnuse liigi, numbri küsimustikus. Kõikides vastustest on koostatud toorandmete tabel, kus arvudena on esitatud kõik andmed. (vaata lisa 3,4 ja 5,6)

Kontentanalüüs on tehnika, mis algab teoreetilise uurimise eesmärkide ja ülesannete püstitamisega ning lõpeb konkreetsete tekstiindikaatorite eraldamisega ning tulemuste kvalitatiivse ja kvantitatiivse analüüsiga. Kontentanalüüs võimaldab andmeid koguda materjalidest, mis on sõnalisel või märgilisel vormistuses. (Õunapuu 2001, lk 37-39)

Avatud küsimuste ehk kvalitatiivsete andmete töötlemiseks on koostatud kodeerimiskiri (vt lisa 6), kus on välja toodud kõik respondentide poolt pakutud vastuste variandid.

3. Uurimistulemused ja nende analüüs.

3.1. Lauluõppemetoodikate ja -meetodite kasutus muuskatundides Kiviõli I Keskkoolis, õppeprotsessi kirjeldus ning õpilaste hoiakud ja arvamused perioodil 2011-2014.

Selleks, et kaardistada metoodikaid ja meetodeid, mis on kasutusel laulmise õppemudeli rakendamisel muusikaõpetamisel ja kooritöös Kiviõli linna põhikoolides, vaatlesin muusikatundide ja kooritöö õppeprotsesse ning viisin läbi poolstruktureeritud intervjuusid muusikaõpetajatega ja koorijuhendajatega.

KIK's 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel vaadeldud muusikatundide raames olid kasutatud järgmisi laulumetoodikaid:

C. Orff'i süsteem, Zoldan Kodaly süsteem, esinemiskogemuse õpetus, instrumendiõpe, muusikateooria õpetus. Lisaks ka üldpedagoogilised meetodid: lihtloeng, töövihikute täitmine, iseseisev teksti lugemine.

2011/2012 õppeaastal läbi viidud intervjuus õpetajaga selgus, et ta kasutab neid metoodikaid teadlikult ja pikaajaliselt. Oma töös toetub ta kogemustele, teadmistele (saadud kõrghariduse omandamisel ja täiendõppe raames) ja materjalidele, mis on koolis saadaval. Õpetaja arvas, et õpikud ja muud materjalid on hästi koostatud ja tal ei

ole vajadust otsida materjale mujalt. Õpetaja kasutab töös segameetodeid, arvestades tunni teemaga ja klassi õhkkonnaga.

2013/2014 õppeaasta intervjuus sain teada, et õpetaja pole sisulisi muutusi teinud muusika aine läbiviimisel. Tema arvates väljatöötatud meetodid ja meetodid, mida ta kasutab oma töös, võimaldavad tal täita õppekavaga seotud õppetöö eesmärgid ja õppeprotsess on õpilaste arengut toetav ning jõukohane. Materjalid, mis on koolis saadaval, on tema arvates piisavad ja võimaldavad tal edukalt muusika aine läbi viia. Tema algatusel on suurenenud muusika ainega seotud huvitöö: õpilastega koostöös korraldab ta 2012st aastast iga-aastast koolisest laulukonkurssi. Samuti 8 tundi aastas on toimumas tantsutunnid, mis on kehalise kasvatuse ja muusika aine liitmisel väljatöötatud aine, mis võimaldab õpilastel olla füüsiliselt aktiivsed ning õppida eri maade tantsu ja muusikat. Tantsutunnid toimuvad kogu põhikooli vältel 2012st aastast.

Vaatluse ajal nii 2011/2012 kui ka 2013/2014 õppeaastal tegeleti I ja II põhikooli astmes suurem osa tunnist laulmisega, samuti tegeleti muusikateooriaga, muusikaajalooga ning muusika kuulamisega (2. ja 3. ning 4. ja 5, 6. klass), mängiti muusika pilli. III astmes tegeleti osades klassides laulmisega, kuid suurem osa tunnist muusika- teooria ja ajaloo (7, 8. ja 9. klass).

Lauldi laule, mis olid pärit muusikaõpikutest. Õpilastel oli laulmiseks võimalus valida näiteks teemaga “loomad” seotud laule. Õpetaja andis õpilastel võimaluse laulda enim meeldinud laule juba läbitud teemadest ning tegeleti lisaks laulmisele pilli mänguga ja tehti rütmiharjutusi. Õpetaja seletas intervjuus, et annab õpilastel valida meeldivaid laule juba lauldud laulude seast või teematilisi, mis pärinevad varasematest tundidest.

Liites 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel läbi viidud õpilaste küsitluste tulemusi selgub, et õpilased pigem nõustuvad väitega, et neil on võimalus mõjutada tunniprotsessi ja et neile meeldivad laulud, mida nad muusikatunnis esitavad.

Õpetaja mainis intervjuus, et lastele meeldib laulda juba tuttavaid ja varem kuulnud laule. Ta ütles, et õpilastele meeldib laulda võõrkeeltes aeg ajalt, igapäevaselt nad seda teha ei taha. Kui välja tuua konkreetne keel (küstitluses vene keel), siis õpilased pigem ei taha selles keeles laulda, kuna leiavad, et see on nende jaoks raske ja vene keele oskus piirab neil laulmise tahet.

Sellist põhjendust võib märgata ka küsitluse tulemustest. Õpilased märkisid, et ei valda vene keelt piisavalt, et selles laulda ning väga võõrkeeltes laulda ei soovi.

Intervjuudes ütles õpetaja, et laulab õpilastega hääled lahti ainult hommikustes tundides, pärast lõunat lahtilaulmist ei pea ta vajalikuks.

Ka vaatluste ajal suuremas osas klassides häält lahti ei lauldud. Õpetaja juhtis pidevalt tähelepanu õpilaste kehahoiakule, mille tagajärjel õpilaste tähelepanu ja laulutoon paranes. Tööd vokaaltehnikaga (fraseerimine, hingamine, suured intervallid, intonatsioon, diktsioon jms) ja laulu sisuga vaatluse ajal teostati osaliselt. Kuid intervjuudes ütles õpetaja, et tegeleb aeg ajalt hingamisega, diktsiooniga ja fraseerimisega. Tema arvates alati ei leidu selleks aega, kuna tunni ajal on vaja tegeleda ka muusikateoreetilise osaga ning ajalooaga.

Klassis on olemas Orff'i instrumentaariumi kuuluvad pillid (metallofoon, rütmipillid, triangel jms) ning klaver. Vaatluste ajal lauldi klaveri saatel, kuid paljudes tundides kasutati lisaks klaverile rütmipille, mida õpilased ise saateks mängisid ning kasutati ka kehapilli. Õpetaja selgitas teatud pilli mänguvõtteid, mängitava laulu saate faktuuri ja rütmi. Mõningate laulude puhul saate muusikaline ja rütmiline pilt olid õpikus olemas ja õpilased oskasid ise neid lugeda.

Võib märkida, et klaver oli häälest ära. Õpetaja juhtis sellele tähelepanu ka intervjuu käigus ja seletas, et häälestamine toimub kord aastas ning klaver on vana.

Lauldi kõik koos, kaanonis, kui ka üksinda. Lauldi regilaule. Enamasti õpetaja kaasa ei laulnud, aitas kaasa vaid siis, kui oli abi vaja (nt rütmist maha jäämine, kiirustamine). See toetas ja parandas musitseerimist.

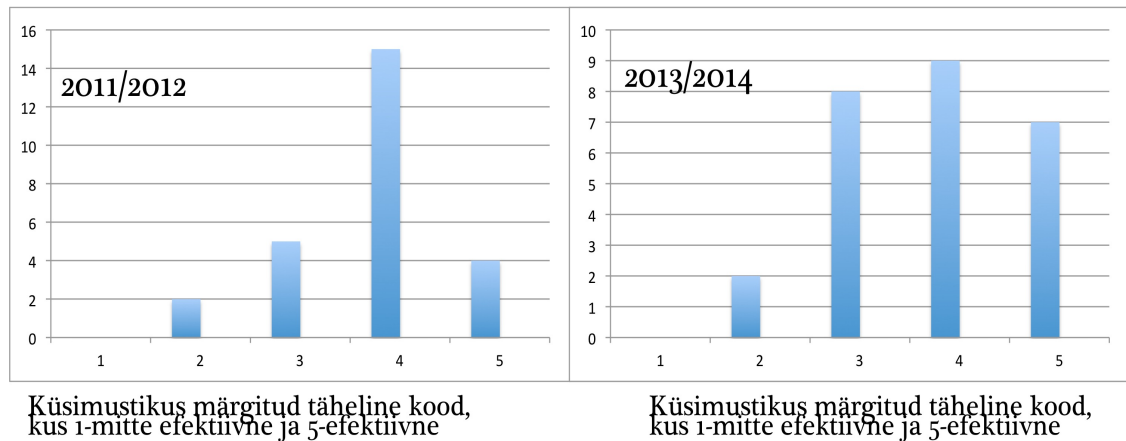
Intervjuude käigus selgus, et õpetaja kasutab laulude saateks enamasti klaverit, kuid 1.-3. klassides on õpikuga kaasas CD'd laulude fonogrammidega, mis leiab aeg-ajalt kasutust.

2011/2012 ja 2013/2014 õpeaastate küsitlused näitasid, et I ja II põhikooli astme õpilased laulavad muusikatunnis tihti ja leiavad, et see maht on nende jaoks piisav. III astme õpilased tundsid, et laulavad muusikatunnis vähe ning nende jaoks ei ole see piisav ja nad sooviksid rohkem laulda. Laulud, mida õpilased muusikatunnis esitavad neile meeldivad. Paljud tegelevad laulmisega ka iseseisvalt või laulavad lauluõpetaja juhendamisel muusikakoolis.

Õpetaja märkis intervjuudes, et muusika ainekava ning õpikud tingivad laulmise osa vähenemise ja ajaloo ja üldmuusikalise osa suurenemise III-ndas põhikooli astmes.

Küsitlusest selgus, et enamus küsitletutest leiab, et muusikatunnid arendavad nende lauluoskust ning see areng on efektiivne. (vaata joonis 6.0).

Lauluoskuse arendamise efektiivsus muusikatundides KIK õpilaste arvates.

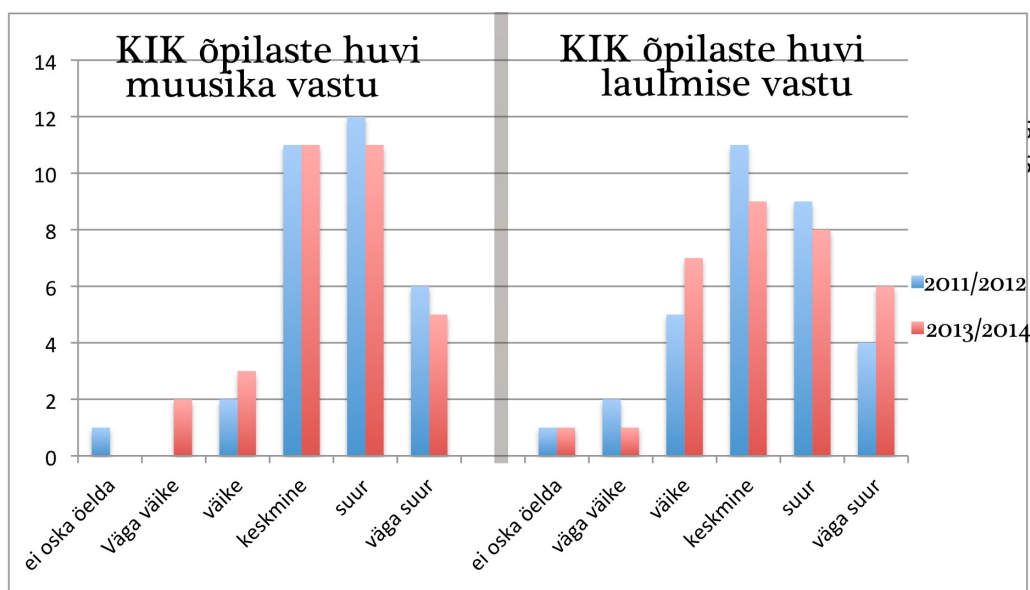

Joonis 6.0 lauluoskuse arendamise efektiivsus KIK õpilaste arvates 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

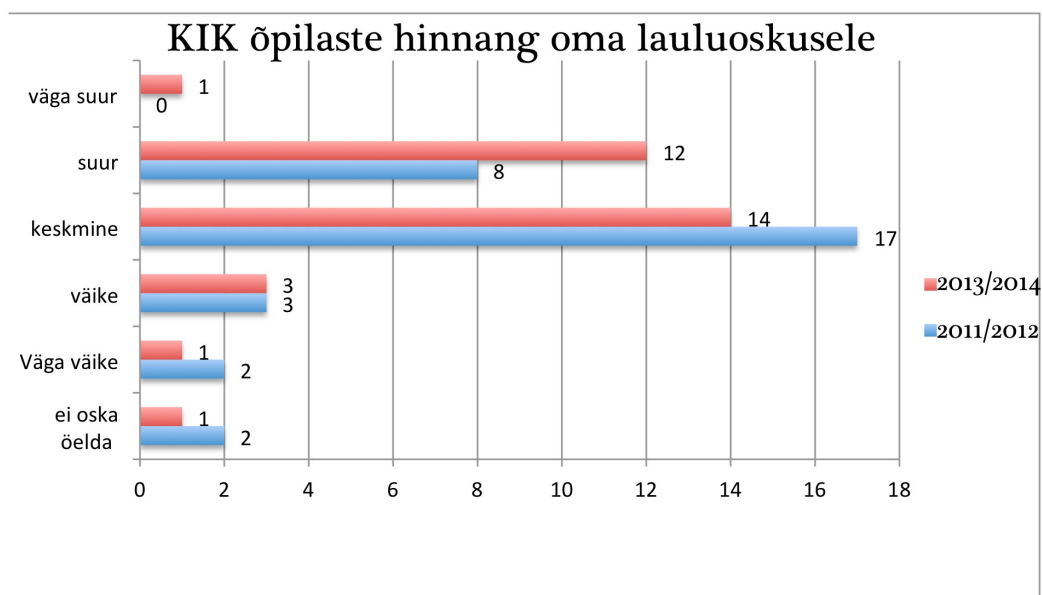
2011/2012 õppeaasta küsitluse tulemusest selgus, et 14, ehk 43,7% küsitletud õpilastest õpivad muusikakoolis ja koolikooris laulavad 12, ehk 37,5% küsitletud lastest.

2013/2014 õppeaastal muusikakoolis õppisid 12, ehk 37,5% küsitletud lastest ja koolikooris laulsid 16, ehk 50% küsitletud lastest.

Küsitlused näitasid, et õpilastel on suur või keskmine huvi nii muusika, kui ka laulmise vastu. (vaata joonis 7.0) Oma lauluoskust hindasid enamusest õpilastest keskmiseks. (vaata joonis 8.0)

Joonis 7.0 KIK õpilaste huvi muusika ja laulmise vastu 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastal

Joonis 8.0 KIK õpilaste hinnang oma lauluoskusele 2011/2012 ja 2013/2014

Intervjuu käigus selgus, et õpilastel puudub võimalus individuaalselt laulmisega tegeleda, kuna õpetaja töötab ka muusikakoolis ja tal puudub selleks aeg. Küsitlus näitas, et õpilased ei oska öelda, kas neil on võimalus individuaalselt laulmisega tegeleda. Õpetaja märkis, et laulmisest huvitatud õpilased suunab ta muusikakooli, kus on vastava haridusega lauluõpetaja.

Kokkuvõtteks võib öelda, et võrreldes tulemusi 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel toimunud uurimustest, pole suuri sisulisi muutusi märgata õpetaja rakendatavates õppemeetodites, samuti ka õpilaste hoiakud ja arvamused pole suurel määral muutunud. Õpilaste huvi muusika ja laulmise vastu on jäänud samale tasemele, ning nad endiselt arvavad, et nende lauluoskus muusikatundides areneb efektiivselt. Liites 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel toimunud intervjuude muusikaõpetajaga võib öelda, et õpetaja on rahul enda väljatöötatud metoodikaga ja õppe eesmärged suudab ta täita olemasolevate materjalidega ja abivahenditega. Vaatlejana võib öelda, et tunni sisene õppetöö on väga produktiivne ja õpilased on motiveeritud ja meeleldi osalevad õppetöös. Distsipliin on korras. Vokaaltehnikaga tegeletakse vastavalt vajadusele, õpetaja enda nägemuse järgi. Stabiilset ja järk-järgulist tööd sellega ei tehta. Analüüsisid õpetaja poolt erinevatele klassidele koostatud töökavasid, võib öelda, et õpetaja jälgib hoolikalt, et õppekavas ettenähtud õppe eesmärgid oleksid täidetud.

3.1.1 Kiviõli I Keskkooli kooride töö kirjeldus ja õpilaste hoiakud ning arvamused perioodil 2011-2014.

Kiviõli I Keskkoolis vaatlesin nelja kooriproovi: 2 mudilaskoori- ja 2 laste kooriproovi.

2011/2012 õppeaastal oli mudilaskooris 21 osalist ja lastekooris 14 osalist. 2013/2014 õppeaastal laulis mudilaskooris 11 ja lastekooris 23 last.

Õpetaja ütles intervjuus, et korraldab katseid teises klassis, valimaks mudilaskoori osalisi. Esimeses klassis katseid ei korraldata, kuna õpetaja leiab, et lapsed on koori jaoks liiga noored ja nende tunniplaan ei sobi kooriproovidega. Õpetaja korraldab katseid muusikatunni siseselt, kutsub õpilasi üksikshaaval laulma ja vaatab nende tunnisest aktiivsust ja muusikalisi eeldusi. Mudilaskoori lauljad hakkavad 4-ndast klassist laste kooris käima. Soovi korral on võimalik teistel õpilastel kooritöös osaleda, samuti on võimalik kooriliikmetel kooris käimisest loobuda.

Vaatluse ajal lauldi kõikides kooriproovides hääled lahti. Tehti hingamisharjutusi ning lahtilaulmisharjutusi: sh harjutused pikkadele vokaalidele, artikulatsioonile. Õpetaja juhtis tähelepanu kehoiakule.

Õpetaja ütles intervjuus, et lahti laulmise harjutused pärinevad tema õpetaja hariduse saamise ajast ning erinevatest allikatest, mida ta oma töö ajal töötas läbi. Nende täpset päritolu ning kuuluvust kindlale metoodikale õpetaja ei nimetanud. Õpetaja ütles, et laulab kooridega hääled lahti igas proovis.

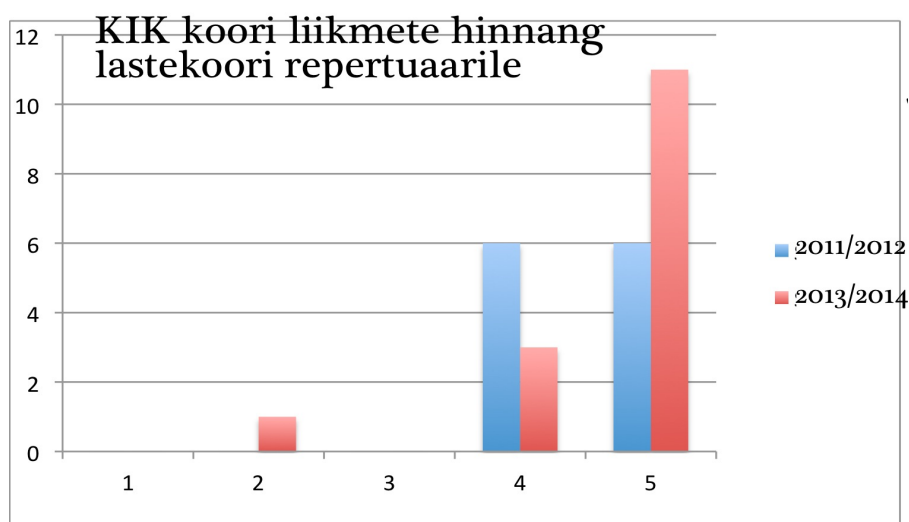
Intervjuust selgus, et mudilas- ja lastekoori repertuaari koostab õpetaja ise ning kasutab selleks nii muusikatunni õpikutes olevaid laule, kui ka internetist ja muudest allikatest leitud laule. Repertuaari valik sõltub paljuski üritustest, kus koor esineb. Näiteks 2013/2014 aastal on kooridega plaanis minna XXVI laulupeole ning varakult on hakatud ettenähtud repertuaari õppima ja ees seisab ettelaulmine. Seega muude laulude jaoks eriti aega ei leidu, kuid koor siiski esineb juba olemasoleva repertuaariga linna ja kooli üritustel.

Intervjuust selgus, et kooriproovides osaleb tavaliselt kogu koori koosseis, kuid keerukamate laulude puhul (nt laulupeo repertuaar), kutsub õpetaja osalisi proovi häälte kaupa. Mudilaskooris lauldakse enamasti kas unisoonis või kahehäälselt, lastekooris aga kolmehäälselt.

Vaatluse ajal tegeleti vokaaltehnikaga osaliselt, õpetaja juhtis tähelepanu fraseerimisele, dünaamikale, hingamisele, mille tagajärjel laulutoon paranes.

Õpetaja ütles, et teeb aeg-ajalt kooriproove, kus pöörab rohkem tähelepanu vokaaltehnikale. Sealhulgas teeb osalistega hingamisharjutusi, tegeleb intonatsiooni ja rütmiga. Kindlaid kooritöö metoodikaid õpetaja välja ei toonud. Kooritöös toetub ta oma kogemustele ja teadmistele ning muusikalisele maitsele.

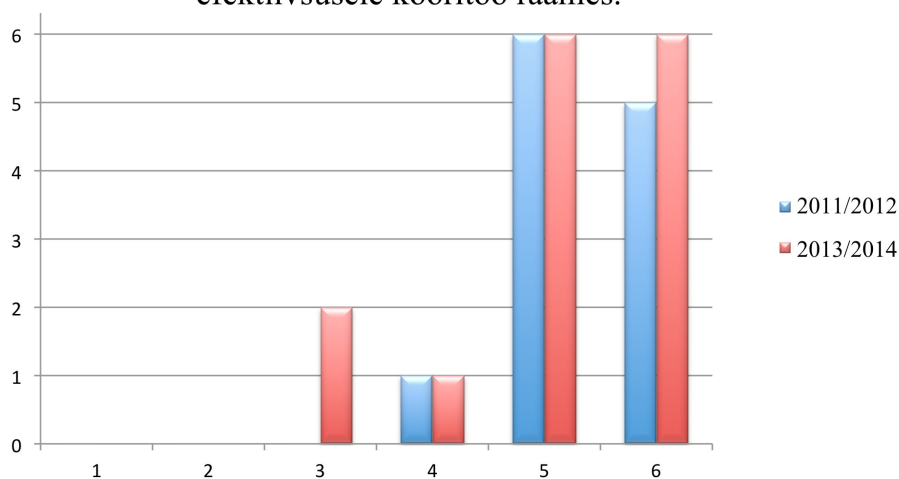
Küsitlusest selgus, et õpilased hindavad lastekoori repertuaari kõrgelt. (Vaata joonis 9.0)

Joonis 9.0 KIK kooriliikmete hinnang lastekoori repertuaarile 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastal.

Vastanud pigem nõustusid, et koori repertuaar on mitmekesine. Samuti olid kõik vastanud nõus väitega, et kooris käimine arendab nende lauluoskusi ning andsid kõrge hinnangu arengu efektiivsusele. (vaata joonis 10.0)

KIK koori liikmete hinnang lauluoskuse arengu efektiivsusele kooritöö raames.

Joonis 10.0 KIK õpilaste hinnang lauluoskuse arengu efektiivsusele, kooritöö raames.

Intervjuust selgus, et õpetaja ei küsi nõu koorilt repertuaari valides, vaid valib laulud ise.

Koori repertuaarist nimetati 2011/2012 õppeaasta küsitluses lemmiklauludeks 8 erinevat laulu, kokku 17 laulu. Oli lemmiklaule, mis meeldisid erinevas vanuses koori liikmetele. “Laisk ei saa ju midagi” (viis ja sõnad Anu Röömel) laulu on oma lemmikuks nimetanud pooled vastajad.

2013/2014 õppeaasta küsitluses nimetati 13 erinevat lemmiklaulu. Samuti on laulud, mis meeldivad erivanuses liikmetele. Näiteks “Minu isamaa” (helilooja Tauno Aints, tekst Jaan Pehk)

Intervjuust selgus, et lastekoor on varemgi esinenud kooli üritustel ning esindanud kooli maakonna üritustel, festivalidel ja laulupeol. Koor teeb koostööd muusikakooliga - vajadusel mängivad saateks muusikakooli õpilased ja õpetajad. Teiste kooride ja kollektiividega koor koostööd ei arenda. Kool toetab kooritööd vajadusel materiaalselt (nt väljasõidud, kostüümid) ning kooriproovid on tunniplaani integreeritud. Õpetaja tunnustab koori osalisi ka lisahinnetega muusikatunnis.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kooritöö 2013/2014 õppeaastal toimunud vaatluse ajal pole sisuliselt muutunud võrreldes 2011/2012 õppeaasta vaatlusega. Intervjuust juhendajaga selgus, et kooritöö õppevorm on aastatega väljakujunenud ja see on tema arvates optimaalne koolikoori jaoks ja täidab püstitatud eesmäärke. Vaatlejana arvan, et õpetajal on kerge kooritööd planeerida, kuna ta kohtub osalistega pidevalt tunnis ja teab nende muusikatunni sisest arengu. Vokaaltehnikaga tegeletakse perioodiliselt vastavalt vajadusele. Kasutakse segameetodeid kooritöö rakendamisel, mis on koori juhendaja väljatöötanud toetudes oma teadmistele ja kogemustele.

3.2. Lauluõppemetoodikate ja -meetodite kasutus muusikatundides Kiviõli Vene Koolis, õppeprotsessi kirjeldus ning õpilaste hoiakud ja arvamused perioodil 2011-2014

KVK's vaadeldud muusikatundide raames oli kasutatud järgmist laulumetoodikat:

Zoldan Kodaly süsteem, esinemiskogemuse õpetus, muusikateooria õpetus. Lisaks ka üldpedagoogilisi meetodeid: lihtloeng, õpilaste esitlused, töövihikute täitmine, iseseisev teksti lugemine, interaktiivne loeng.

2011/2012 õppeaastal vaatlesin kahte muusikatundi I põhikooli astmes (2 ja 3 klass). Kõikides tundides umbes pool ajast lauldi ja teisel poolel tegeleti töövihikute täitmisega ja muusikateooria õppimisega.

Intervjuu käigus ei osanud õpetajad nimetada kindlaid metoodikaid, mida nad oma töös kasutavad ja ütlesid, et kasutavad õpikutes olevat materjali ja oma kogemusi. Arvati, et muusikatunni tarbeks on materjalid hästi koostatud ja ei vaja täiendamist, kuid märkisid, et mõnikord otsivad laule tunnis laulmiseks muudest allikatest (sh internetist, raamatukogust), et mitmekesistada tunniprotsessi.

Lauldi õpikutega kaasas olevate CD fonogrammide ning ka internetist pärinevate fonogrammide saatel. Klassides puudusid muusikapillid. Õpilased laulsid kõik koos kui ka ansamblites (duett, kvartett, kvintett jne), mida ise moodustasid. Õpetaja laulis kaasa, kui õpilastel esines raskusi laulu esitamiseга.

Õpetaja tutvustas Jo-Le-Mi süsteemi, lauldi heliredelit. Heliredelit laulis õpetaja ette ning õpilased kordasid kuulmise järgi. Õpetaja tutvustas rütmi ja alteratsiooni sümboleid. Rütmi mängiti koputades, kõik koos.

Lauldi vene keeles, näiteks laule „Позитивчик“ („Hea tuju laul“, autorid: Miansarova T., Evlinski K.), „Голубой вагон“ („Helesinine vagun“, autorid: Vladimir Šainski, Eduard Uspenski).

2013/2014 õppeaastal vaatlesin samuti I põhikooli astmes kaks muusikatundi. Lisaks sellele, et muusika aine õpetab teine õpetaja, on vahetunud ka klassiruum, milles õppetöö toimub. Klassis on sellest aastast uus digiklaver ning interaktiivne tahvel, kuhu saab proekteerida erinevaid materjale, sealhulgas ka internetist.

Õpetaja märkis intervjuus, et kuna ainult tema viib läbi muusika aine kogu põhikooli ulatuses on see positiivselt mõjunud distsipliinile ja ühtlustab õpilaste

üldmuusikalisi teadmisi. Varem muusika aine raames kohtus ta õpilastega alates neljandast klassist. Selleks ajaks on laste hoiakud ja arusaam muusikaainest juba tekkinud, tuginedes klassijuhataja poolt juhendatud muusikatunniga ning uus õpetaja neljandast klassist pidi nende kogemustega arvestama ning nende usaldust uuesti teenima. Alustades tööd aga varasemas eas õpilastega (1 klass) saab ta luua järjepideva ja stabiilse arengu ning planeerida oma tööd paremini.

2011/2012 õppeaastal külastasin 4 muusikatundi II ja III põhikooli astmes (4. ja 5. ning 7. ja 8. klass). Vaatluse ajal lauldi II astme muusikatundides umbes 20 minutit tunni kogujast, III astmes ei lauldud üldse. Lahtilaulmiseks lauldi erinevaid laule, näiteks sünnipäevalaulu kolmes keeles, mida õpetaja saatis klaveriga.

Õpetaja rääkis intervjuus, et laulab õpilastega hääled lahti ainult siis, kui muusikatund on esimesel päevapoolel, kui tund on peale lõunat, ei pea ta hääle lahtilaulmist otstarbekaks. Lahtilaulmiseks kasutab ta harjutusi hingamisele, diktsioonile, pikkadele vokaalidele. Juhib tähelepanu kehahoiakule.

Klassis olid olemas klaver, Orff'i instrumentaariumi kuuluvad pillid (õpilaste poolt valmistatud rütmipillid, metallofon). Samuti oli klassis olemas televiisor, mis võimaldas arvuti pilti kuvada. Klass nägi välja kui auditoorium (kolmeastmeline, pikkade laudadega).

Intervjuu ajal selgus, et sellises ruumis oli keeruline õpetajal õpilaste tähelepanu hoida, ning olla kõigile kuuldav. Õpetajal oli plaanis hakata muusikatundi läbi viima teises ruumis, kuid tollel hetkel ei olnud sellist ruumi saadaval.

Lauldi laule, mida õpilased pakkusid ise. Näiteks, „Позитивчик“ („Hea tuju laul“, autorid: Miansarova T., Evlinski K.) „Песня про друдбу“ („Sõprade laul“, autor: Karpenko A.).

Õpetaja rääkis intervjuus, et küsib pidevalt arvamust, mida õpilased soovivad tunnis laulda. Neil on alati võimalus oma lemmiklaule pakkuda, õpetaja vaatab need läbi ja kui need on korrektsed ja eale sobivad, laseb õpilastel laulda.

Küsitlusest tulenes teadmine, et õpilased on täiesti nõus või nõus väitega, et nad saavad muusikatunni protsessi mõjutada.

2013/2014 õppeaastal toimunud vaatluste ajal muusikatunnid toimusid uues ruumis, seal kus toimusid ka I astme tunnid.

Õpetaja ütles intervjuus, et on väga rahul uue ruumiga, kuna auditoorium ei lubanud tal distsipliini hoida ja raskendas tema tööd. Lisaks on ta vaimustuses oma uuest digiklaverist ja interaktiivsest tahvlist. Ta märkis, et õppetöö on nüüd palju

efektiivsem ja mitmekesisem kui varem. Distipliiniga ei ole tal enam probleemi. Ta rääkis, et ka oma töös on ta läbi viinud suured muutused ning ise on palju aenenud kui õpetaja, kuna pidevalt täiendab ennast ja otsib erinevaid meetodeid, mis mitmekesistaksid muusikatunni õppeprotsessi. Allikateks nimetas ta internetist ja raamatutest saadud informatsiooni ning kolleegidega kogemuste vahetamist.

Töös tugineb ta suures osas Kiviõli I keskkoolis väljatöötatud tööplaanile, mida ta koostas koostöös teise kooli muusikaõpetajaga. Mõningaid tegevusi ja repertuaari valikud pidi ta täiendama ja integreerima oma kooli õppekeskonnaga ja õpilaste hoiakutega.

Ta märkis, et alustades tööd muusikaõpetajana 2011/2012 õppeaastal polnud tal konstruktiivset tunni ülesehitust ja kogemusi, et efektiivselt oma aine läbi viia. Suures osas ta püüdis arvestada õpilaste hoiakutega ja arvamustega. Lisaks puudus tal ülevaade varem teostatud õppetööst ja õpilaste teadmised muusika aines oli ebaühtlased. Praeguseks on ta väljatöötanud jätkusuutliku strateegia oma töös ning rakendab järkjärgulist arengut toetavat õppetööd, mis võimaldab arvestada õpilaste võimalustega ja muusikaliste eeldustega ning ka täita õppekava poolt püstitatud õppe eesmärgid.

2011/2012 õppeaasta intervjuust selgus, et mõned muusikatunni õpikud ja materjalid ei vasta uuele riiklikule õppekavale, kuna on vananenud, mida märkis ka õpetaja. Ning kaheksandas klassis puudus muusikaõpik, mis segab õpetajaid muusika aine läbiviimisel, sest õpetaja peab otsima materjale mujalt ning tema töökoormus suureneb.

Ka 2013/2014 õppeaastal pole õpetaja rahul koolis olemasolevate materjalidega. Endiselt puudub kaheksanda klassi õpik, lisaks puuduvad 4. klassi töövihikud. Õpetaja märkis, et õpikud, mis on tõlgitud eesti keelest vene keelde pole hästi sõnastatud ja ei anna võimalust täita õppekavas ettenähtud eesmärgid ning õpilaste areng on selle tõttu aeglane. Kuigi ta kasutab oma töös nii õpikuid kui ka töövihikuid, teeb ta palju iseseisvaid tööd ja koostab õppematerjale ise, tuginedes suures osas Kiviõli I keskkooli töökavadele ning materjalidele. Lisaks teeb ta koostööd muusikakooliga. Ta koostab töölehti, mis on seotud teemaga, kasutab interaktiivset tahvlit, kus näitab videosid, esitab heliteoseid ja presentatsioone. Tema sõnul püüab ta õppeprotsessi muuta võimalikult lastele huvitavaks ja anda neile võimalus kaasa mõelda ning kasutada fantaasiat. Repertuaari valides püüab ta samuti olla kaasaegne, kuid ka arendada mitmekesise ja omanäolise muusikamaitse teket õpilastel.

Selline lähinemine on positiivselt mõjunud õppetööle ja selle tulemustele. Paljud lapsed on näidanud soovi laulmisega tegeleda oma vabal ajal ning klassid meeleldi esinevad kooli üritustel, mis oli varem suureks probleemiks. Neil ei teki raskusi muusikalisi numbreid ette valmistada ja nende loomingulisuse aktiivne kasutamine on suurenenud.

2011/2012 vaatluste ajal võis märkida, et suurem osa repertuaarist oli venekeelne ning paljud laulud ei kuulunud õpikute repertuaari. Võib öelda, et need olid laste estraadilaulud ja lauldi ainult internetist pärinevate fonogrammide saatel.

Õpetaja rääkis intervjuus, et lapsed ei soovi ja lausa keelduvad õpikust pärinevaid laule laulmast, kuna leiavad, et need on eale mittevastavad ja lapsikud. Samuti ei meeldi õpilastele laulda eesti keeles, kuid inglise keeles on nad valmis seda tegema.

Seda oli näha ka küsitluse tulemustest. Paludes hinnata kuivõrd õpilastele meeldib eesti keeles laulda (19 vastajat) sain vastuseks enamasti ühe, mis näitab, et eesti keeles laulda neile ei meeldi. Oli jäetud ka sellist vastusevarianti toetavaid kommentaare.

Ka vaatluse ajal, kui lauldi sünnipäeva laulu vene ja inglise keeles, said kõik õpilased hakkama. Kui aga küsiti, kas nad oskavad seda laulu laulda eesti keeles, kõlas vastuseks, et nad pole eestlased ning eesti keeles laulda ei oska. Õpetaja toetusel said kõik siiski hakkama.

Küsitluse tulemustest selgus, et enamus õpilastest leidsid, et neil oleks väga raske õppida muusikat eesti keeles, kuid leidus ka neid, kelle jaoks ei oleks see üldse raske. Põhjenduseks jätsid küsitletud kommentaare väites, et nad ei valda eesti keelt sellisel tasemel, et saaks edukalt õppida, oli ka neid, kellele eesti keel on vastumeelne. Kuid leidus ka õpilasi, kellel ei ole midagi eesti keeles õppimise vastu.

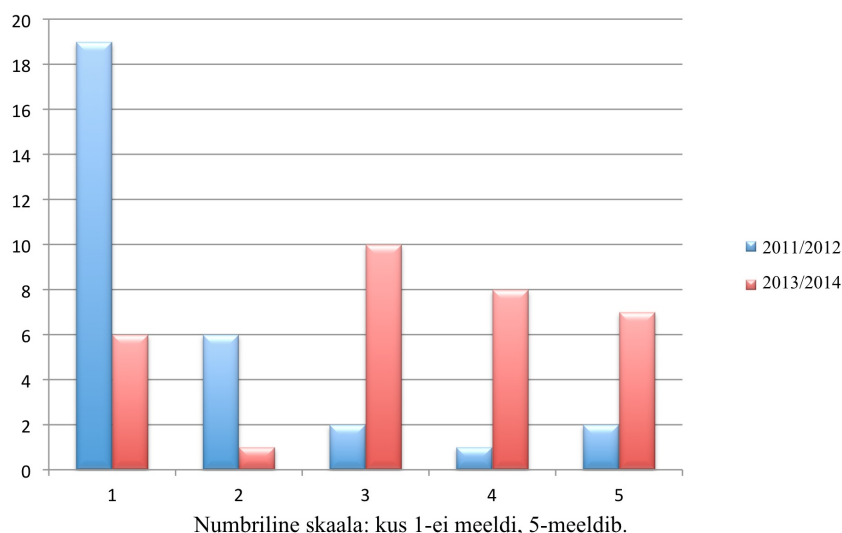
2013/2014 vaatluste ajal avanes aga teine pilt. Tänu sellele, et õpetajal on võimalus alustada tööd õpilastega väga noores eas, saab ta läbi viia oma tööd vastavalt programmile ning oma töökavale. Ta annab muusika ainet kahes keeles, õpetab eestikeelseid sõnu ja laule, vajadusel seletab vene keeles tähendusi ja ülesandeid. Lapsed selles eas ei oma veel hoiakuid ja eelarvamusi seoses keelega või muusika ainega ning on meeleldi valmis tegema ülesandeid kahes keeles.

Õpetaja märkis, et alustades varakult kahekeelse õppega ning lauldes eesti keeles ei teki õpilastel pärast raskusi ja vastumeelsust õppeprogrammist tingitud ülesannetega. Ta leiab, et alates III põhikooli astmest on tal endiselt raske õpilastega

ühist arusaamist leida, sest nad on harjunud muusika ainesse üleolevalt suhtuma ja arvavad et see pole nende jaoks piisavalt tähtis aine.

Ka küsitluse tulemustest on näha, et suhtumine eestikeelsesesse repertuaari on paranenud. Õpilaste seas on neid, kes suhtuvad sellesse vastumeelselt, kuid suurem osa märkis, et neile pigem meeldib eesti keeles laulda. (Vaata joonis 11.0)

KVK õpilaste hoiakud seoses laulmisega eesti keeles.

Joonis 11.0 KVK õpilaste hoiak seoses laulmisega eesti keeles 2011/2012 ja 2013/2014.

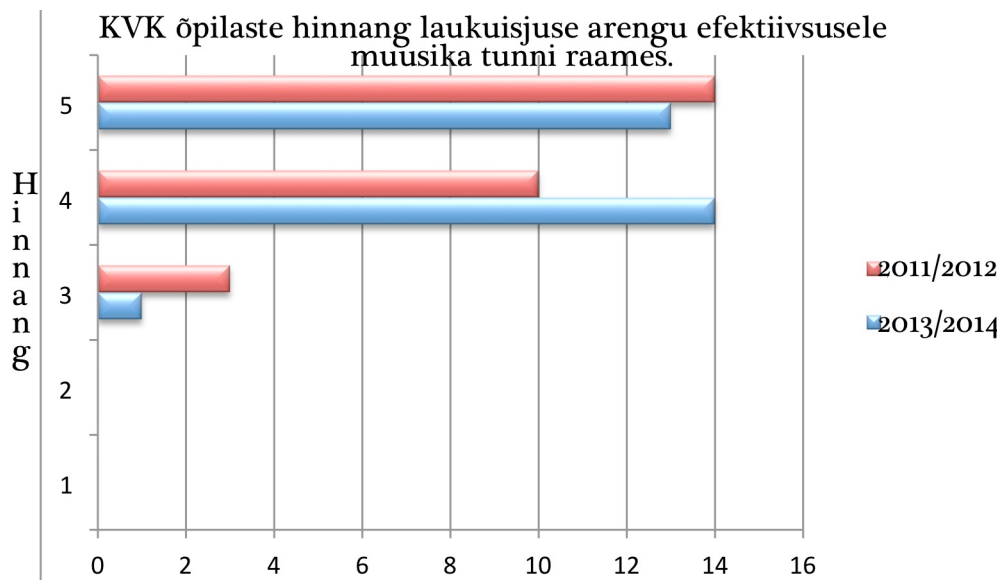
2011/2012 õppeaasta intervjuust selgus, et muusikatunnis lauldakse valdavalt internetist pärinevate fonogrammide saatel, kuna õpilased ei soovi klaveri saatel laulda, ning leiavad fonogrammide internetist ise. Nii on neile mugavam ja huvitavam.

2013/2014 õppeaastal pööras aga õpetaja tähelepanu sellele, et pillide kasutus tundides on suurenenud ja samuti ka laste huvi neid mängida. See on tingitud sellest, et õpetaja on leidnud viisi, kuidas pillimängu protsessi huvitavaks muuta. Nimelt on ta näidanud internetis videosi, kus näidatakse lihtsaid harjutusi ja lugusid, mis saab igaüks selgeks õppida iseseisvalt. Lastele pakkus see väljakutset ning nad avaldasid soovi järgi õppida. Samuti mõni internetist pärinev rütmiharjutus koos lauluga on pälvinud suurt huvi õpilaste poolt. See on nüüdseks selgeks õpitud ja sellega on esinetud kooli üritustel.

Õpetaja rääkis, et praeguse digiklaveriga on tal lihtsam laule saata ja õpilastega laulda, sest eelmine klaver oli vana ning pidevalt häälest ära. Lisaks auditooriumi suurus ei võimaldanud tal pilli mängides laste tähelepanu hoida.

Küsitlus näitas, et enamus õpilastest on täiesti nõus või pigem nõus väitega, et muusikatunnis esitavad laulud neile meeldivad. Leiti ka, et õpilased laulavad

muusikatunnis palju, ning peavad seda mahtu piisavaks. Vaid III astme õpilased laulavad muusikatunnis vähem ja nende jaoks ei ole see maht piisav. Samuti arvas enamus, et muusikatunnid arendavad nende vokaalseid oskusi, ning andsid arengu efektiivsusele kõrge hinnangu. (vaata joonis 12.0)

Joonis 12.0 KVK õpilaste hinnang lauluoskuse arengu efektiivsusele muusikatunni raames 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel..

Suurem osa õpilastest on nõus väitega, et neil on võimalus tegeleda laulmisega individuaalselt.

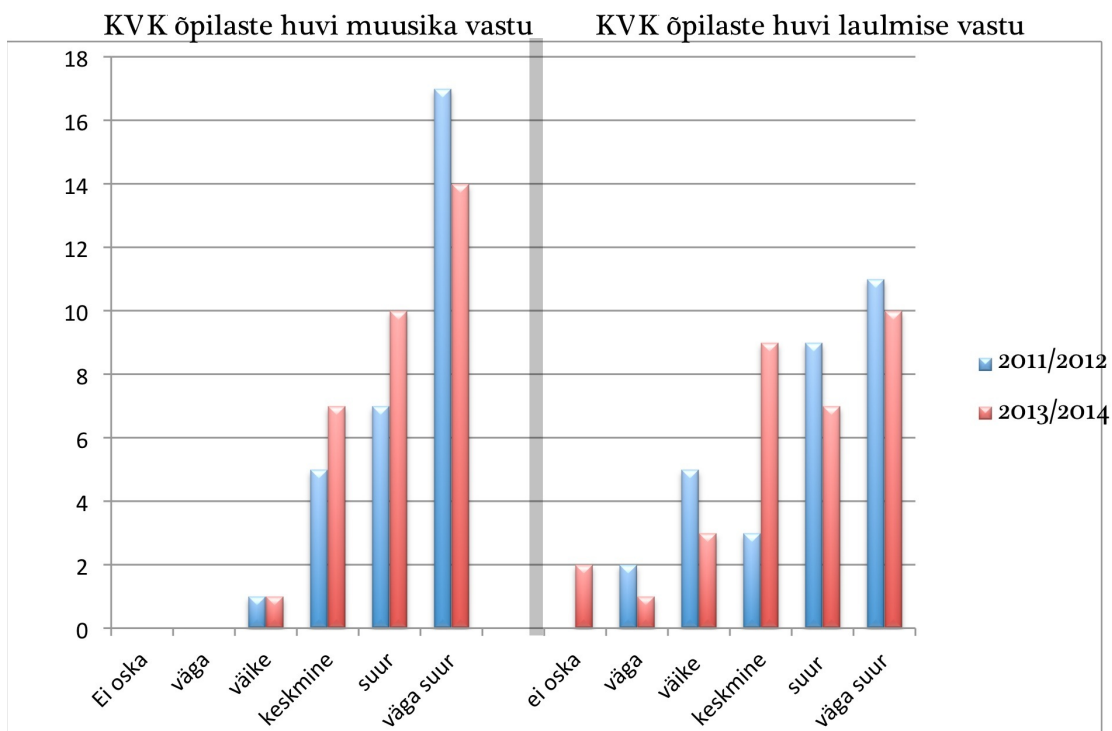
2011/2012 õppeaasta intervjuus õpetaja andis mõista, et õpilase soovi korral on ta valmis laulmist õpetama või laulmise osas nõu andma, kuid seni ei ole tema poole pöördutud. Märkis veel, et eelmine õpetaja juhendas lisaks lastekoorile ka laulustuudiot. Seega kõik, kes tahtsid laulda, võisid käia kas laulustuudios või kooris.

2013/2014 õppeaastal ütles ta, et aja nappuse tõttu pole tal võimalust õpilastega laulmisega tegeleda individuaalselt, kuigi tema poole on pöördutud. Uus koorijuht on valmis lastega tegelema, ning nad mõlemad suunavad huvilisi muusikakooli, kus on lauluõpetaja olemas.

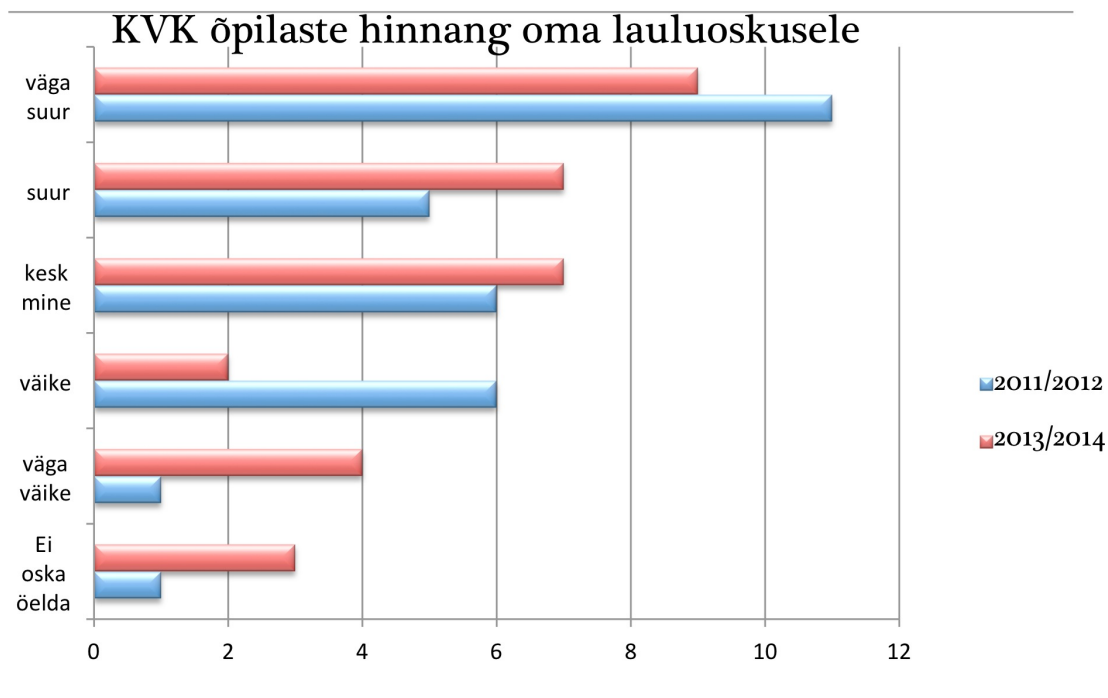
2011/2012 õppeaasta küsitlusest selgus, et 13, ehk 43,3% vastanutest õppisid muusikakoolis ja koolikooris laulsid 13 õpilast ehk 43,3% vastanutest.

2013/2014 õppeaastal õpib muusikakoolis 12, ehk 37,5% vastanutest ja koolikooris laulavad 10, ehk 31,2% vastanutest.

Enamus küsitletutest on vastanud, et neil on väga suur või suur huvi nii muusika, kui ka laulmise vastu. (vaata joonis 13.0) Oma lauluoskust hindasid paljud väga heaks, kuid esines ka teisi vastuseid. (vaata joonis 14.0)

Joonis 13.0 Kiviõli Vene Kooli õpilaste huvi muusika ja laulmise vastu 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

Joonis 14.0 Kiviõli Kooli õpilaste hinnang oma lauluoskusele 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

Kokkuvõtteks võib öelda, et vaatlejana märkasid ma suurt professionaalset arengut õpetajal, kes töötab ametis nüüdseks kolmandat aastat. Arenenud on tema oskus õpilaste tähelepanu hoida ning oskus mitmekesistada õppeprotsessi ning nüüdseks on tal välja töötatud enda nägemus muusikatunnist kui tervikust. Vanad õppemeetodid on

paremini integreeritud õppetöö protsessi ning juurde on võetud uued meetodid, et õppe eesmärged saavutada. Õpilaste huvi ja motivatsioon on ka märksa suurenenud, distsipliiniga ei ole võrreldes 2011/2012 õppeaastaga suuri probleeme. Võib öelda, et saavutatud on sõbralik õhkkond õpilaste ja õpetaja vahel, mida varem polnud tunda. Ning õppetöö toimub õpetaja ja õpilaste koostöös, kus mõlemad pooled on pidevalt kaasatud, mis võimaldab koos püstitada õppe eesmärged ja neid loovalt lahendada. 2011/2012 õppeaastal polnud õpetajal muusika aine töökavasid esitada, kuna nad polnud lõplikult valmis. Need pärinesid eelmiselt muusikaõpetajalt ning neid oli vaja enda järgi muuta. 2013/2014 õppeaastal on aga töökavad olemas, need on õpetaja välja töötanud koostöös Kiviõli I keskkooli muusikaõpetajaga, kes oli talle suureks abiks. Töökavad järgivad hoolikalt põhikooli riikliku õppekava ning on kronoloogiliselt sarnased Kiviõli I keskkooli töökavadega. See annab omakorda võimaluse koolivahelisele koostööle muusika aine raames tulevikus. Erinevused on pigem repertuaari valikus, õpetaja püüab arvestada õpilaste eelistustega ja soovidega. Vokaaltehnikaga tegeletakse osaliselt, kuid sellele pööratakse võrreldes 2011/2012 õppeaastal toimunud vaatlustega rohkem tähelepanu. Õpetaja jälgib teadlikult õpilaste kehahoiakut, hingamist ja laulutooni, mille tagajärjel on üldine lauluoskus paranenud.

3.2.1 Kiviõli Vene Kooli kooritöö kirjeldus ja õpilaste hoiakud, arvamused perioodil 2011-2014.

Kiviõli Vene Koolis vaatlesin nelja kooriproovi. 2011/2012 õppeaastal laulis akadeemilises lastekooris 25 osalist. Vaatluse ajal toimusid kooriproovid kolmandat ja esimest häält laulvatel kooriliikmetel.

Õpetaja ütles intervjuus, et tavaliselt ei kutsu ta kogu koori koosseisu proovi ning tegeleb iga häälegrupiga eraldi. Tema arvates on see õpilastele mugavam, kuna ta saab arvestada nende tunniplaaniga. Kogu koosseisuga lauldakse vaid siis, kui läheneb esinemise päev.

Koori juhendaja ei osanud intervjuu käigus nimetada konkreetseid laulumetoodikaid, millele ta oma töös toetub. Tema sõnul õpetab ta akadeemilist laulmistehnikat, mille töötas ise välja, tuginedes oma muusikahariduse saamise ajal omandatud teadmistele, ning täiendavatele kursustele.

Vaatluse ajal lauldi lahti, seda harjutustega pikkadel vokaalidel. Seejärel õpiti laulude partiisid. Tegeleti osaliselt vokaaltehnikaga - õpetaja juhtis õpilaste tähelepanu laulu toonile ja andis nõu, mille tagajärjel laulutoon paranes. Ta juhtis tähelepanu

fraseerimisele, pikkadele vokaalidele, hingamisele, dünaamikale, ning suurtele intervallidele. Tegeleti ka laulu sisu ja tekstiga.

Õpetaja ütles intervjuus, et tegeleb pidevalt vokaaltehnikaga ja mõnikord ka rütmiga kogu koorikosseisuga. Teeb harjutusi hingamisele, pikkadele vokaalidele, diktsioonile. Lisaks juhib ta tähelepanu keha asendile laulmise ajal.

Vaatluse ajal lauldi laule enamasti vene keeles. Aeg-ajalt võetakse repertuaari laule võõrkeeltes, see sõltub üritusest, kus koor esineb. Suurem osa lauludest on siiski venekeelsed. Õpetaja sõnul saavad lauljad nii sisust paremini aru ja laulavad hingega. Koori repertuaari moodustab õpetaja ise. Harilikult otsib laule muudest materjalidest ja õpikute laule ei kasuta, põhjendades, et need ei ole koorile seatud. Ta kirjutab partiisid juurde, kui originaalis on vajalik hääl puudu. Mõnikord ka arranžeerib laule ise.

2013/2014 õppeaastal on koorijuht vahetunud. Tööle asus uus pedagoog, kes töötab ka muusikakoolis klaveriõpetajana, 13-aastase staažiga. Temal varasem koorijuhtimise kogemus puudub, kuid ta on juhtinud muusikakooli orkestreid ja ansambleid ning tegelenud ise laulmisega. Praegu tegeleb ta enesetäiendamisega nii vokaaltehnika osas kui ka koorijuhtimisel, selleks külastas ta mitmeid koolitusi ja ta käib ise ka hääleseade tunnis. Muusikaline kõrgharidus tal puudub. On lõpetanud muusikakooli.

Kindlaid metoodikaid, mida ta töös kasutab, pole ta nimetanud. Kuid tugineb oma kogemustele ning küsib nõu oma hääleseadjalt ja kolleegidelt muusikakoolist.

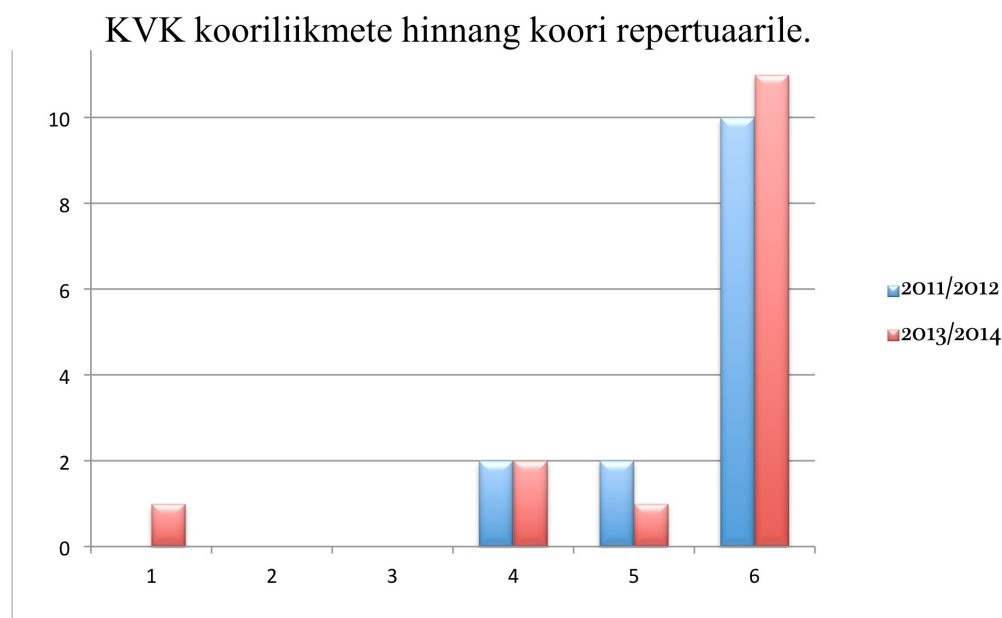
Kooritöö toimub huvitöö raames ning õpetaja sõnul eelmisest koorikosseisust on paljud lahkunud ning palju on uusi liikmeid tekkinud. Kuigi ta püüab kooritööd üles ehitada nii, et saaks tegeleda kogu kosseisuga korraga, ei ole tihtipeale see võimalik. Tema sõnul tegeleb ta I astme lastega pigem eraldi, kokku 23 osalist ning eraldi 4st kuni 9nda klassi õpilastega, kokku 16 osalejat. Mis põhimõtteliselt sarnaneb koorikosseisudega Kiviõli I keskkoolis, olemas mudilaskoor ja lastekoor. Kuna intervjuu ajaks oli õpetaja alles mõned kuud tegutsenud koori juhendajana, leiab ta, et pole veel kindlat koori juhtimisstrateegiat välja töötanud. Repertuaari valik sõltub eesseivatest üritustest, õpetaja otsib iseseisvalt raamatutest, õpikutest ja internetist sobivaid laule. Arranžeerib laule ise ning teeb koostööd muusikutega muusikakoolist, kasutab ka internetist fonogramme.

Kooriproovides tegeles ta vokaaltehnikaga. Juhtis tähelepanu hingamisele, diktsioonile, fraseerimisele, mille tagajärjel laulutoon paranes. Laulis osalistega hääled

lahti, tegi harjutusi hingamisele, suurtele intervallidele, diktsioonile, rütmile, intonatsioonile.

Tema arvates oli varasem repertuaar koorile liiga raske ja eale mitte sobiv. Tema püüab lähtuda õpilaste lauluoskuse tasemest ning õpetab laule, mada kõik oleksid suutelised ära laulma. Valib lihtsaid laule või arranžeerib olemasolevat partiid lihtsamaks. Kooriga ei plaani ta sel aastal osaleda koolivälistel üritustel, kuid tähtpäevade kontsertiteks teevad nad kava valmis.

Küsitlus näitasid, et vastanutest enamus hindab koori repertuaari kõrgelt nii 2011/2012 (akadeemiline lastekoor) kui ka 2013/2014 (lastekoor) õppeaastatel toimunud uurimuste käigus. (vaata joonis 15.0)

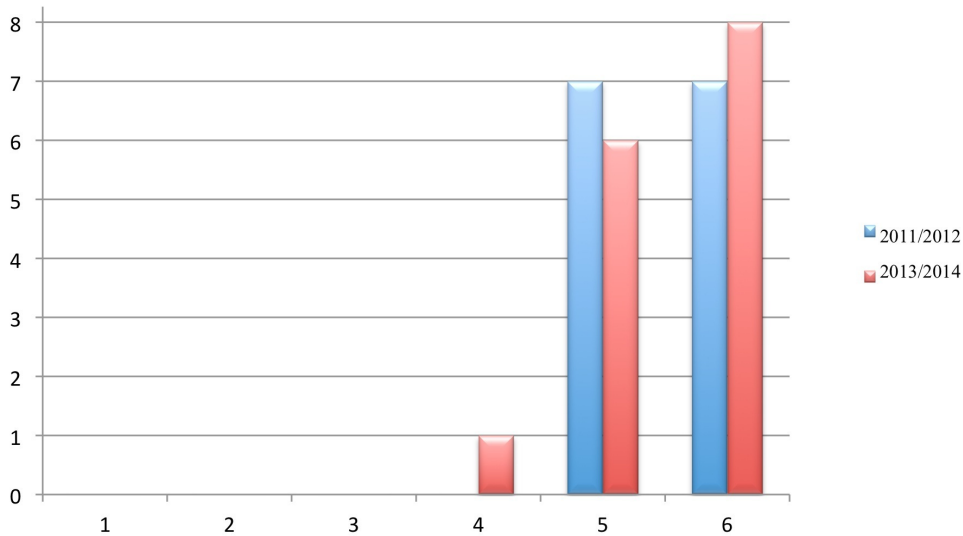

Joonis 15.0 Kiviõli Vene Kooli õpilaste hinnang koori repertuaarile 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

Küsitlused näitasid, et kooriliikmete arvates koori repertuaar on mitmekesine.

Küsitlused näitasid, et vastanud olid pigem nõus väitega, et kooris laulmine arendab nende vokaalseid oskusi, ning hindasid arengu efektiivsust kõrgelt. (vaata jooni 16.0)

KVK kooriliikmete hinnang lauluoskuse arengu efektiivsusele.

Joonis 16.0 KVK õpilaste hinnang lauluoskuse arengu efektiivsusele, kooritöö raames 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel.

2011/2012 küsitluses nimetati oma lemmiklauluks 8 erinevat laulu. Erinevates klassides on omad lemmiklaulud, ning vanemate õpilaste nimetatud lemmikud ei olnud samad mis noorematel õpilastel. Näiteks “Maikuu valss” («Майский вальс» , autorid: Jasen M., Lutsenok I.)

2013/2014 aga 10 erinevat laulu. Paljud laulud meeldivad erivanustel õpilastele. Näiteks “Talve muinasjutt” (“Зимняя сказка”, autorid Pinegin A., Usachev A.)

Lastekoor on esinenud kooli üritustel ning esindanud kooli festivalidel ja laulupeol. Koor tegi koostööd muusikakooli kontsertmeistriga, kes vajadusel mängis koorile saateks. Muud koostööd muusikakooliga ei teostatud ja teiste kooridega ja kollektiividega koor koostööd ei arendanud. Vajadusel toetas kool kooritööd materiaalselt (nt väljasõidud, kostüümid).

2011/2012 õppeaasta intervjuus õpetaja märkis, et ei pea õpilasi motiveerima kooris käima, kuna huvi on suur. Motiveerivaks faktoriks nimetas ta väljasõite ja ühislaulmise rõõmu.

2013/2014 õppeaastal samuti polnud õpetajal vajadust õpilasi motiveerida ja huvilisi oli palju.

Kokkuvõtteks võib öelda, et võrreldes 2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel toimunud vaatlustega on kooritöö seoses koorijuhendaja vahetusega suurel määral muutunud. 2011/2012 õppeaastal oli kooritöö põhjalikult seotud Nõukogude aja kooritraditsioonidega, oma repertuaariga, mis rangelt jälgis teatud muusikalist stiili.

2013/2013 õppeaastal võib öelda, et koorijuhil lahkumisega on akadeemiline lastekoor lõpetanud oma tegevuse ja tekkinud on kaks uut koori: mudilaskoor ja lastekoor, kus repertuaari valik on rohkem lastele arusaadav ja arvestab nende olemasolevate vokaalsete võimetega. Vokaaltehnikaga on tegeletud nii 2011/2012 aastal kui ka 2013/2014 ja õpetajad ütlesid, et pööravad sellele suurt tähelepanu oma töös ja püüavad arendada lastel vokaaltehnika oskusi. Samuti pidasid nad lahtilaulmist vajalikuks ja teevad seda igas kooriproovis, iga kord püüdes lisada uusi harjutusi hingamisele, diktsioonile.

Arutelu

Minu töö eesmärgid olid:

1. Kaardistada, millised meetodid ja meetodid on kasutusel laulmise õppemudeli rakendamisel muusikaõpetuses ja kooritöös Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014 ning millised tegurid mõjutavad nende valikut.
2. Kirjeldada muusikatunni ja kooritöö õppeprotsessi Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014 ning analüüsides saadud informatsiooni välja tuua laulmise õppemudeli eripärased jooned, võrdluses ühe või teise Kiviõli kooliga.
3. Kirjeldada õpilaste arvamusi ja hoiakuid seoses kooritööga ja lauluõppega Kiviõli linna põhikoolides, vaadelda, kas nad on õpetajate omadest erinevad või sarnased ning uurida kas nad muutuvad perioodil 2011-2014.

Kvantitatiiv-kvalitatiivses uurimuses osales 128 õpilast Kiviõli linna põhikoolidest, kuus algklasside õpetajat, kaks muusikaõpetajat ja kaks koorijuhendajat.

Kiviõli linna põhikoolides kasutusel olevad lauluõppe meetodid ja meetodid ning nende valikut mõjutavad tegurid.

Teostatud vaatluse ja intervjuu tulemustele toetudes võib nimetada järgmiseid lauluõppe meetodid Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014:

- C.Orff'i süsteem
- Zoltan Kodaly süsteem
- Esinemiskogemuse õpetus

Võib öelda, et iga muusikaõpetaja on aastatega välja töötanud oma kogemustele ja teadmistele põhineva meetodika, mida nad oma töös kasutavad.

Lauluõppe meetodid Kiviõli linna põhikoolides perioodil 2011-2014:

- Ülesanded laulu teksti õpetamisel
- Lahtilaulmine hommikupoolsetes tundides

- Töö vokaaltehnikaga (pikad vokaalid, fraseerimine, dünaamika, suured intervallid, intonatsioon)
- Laulude laulmine internetist pärinevate fonogrammide saatel
- Laulmine ansambelis, kooris
- Mitmehäälne laulmine
- Laulmine võõrkeeles

Lauluõppe metoodikate ja meetodite valikut mõjutavad tegurid:

- Muusikatunni teema
- Klassi õhkkond
- Klassi kogukond
- Õpilaste soovid
- Üritusel esinemiseks sobiv repertuaar

Laulmise õppemudeli eripärased jooned muusikaõpetuses Kiviõli I Keskkooli ja Kiviõli Vene Koolis perioodil 2011-2014.

2011/2012 ja 2013/2014 õppeaastatel toimunud vaatluste, intervjuude ja küsitluste põhjal võib välja tuua järgmised eripärased jooned lauluõppes Kiviõli põhikoolides:

2011/2012 õppeaastal:

Laulmise maht Kiviõli I Keskkoolis oli vaatluse ajal tunduvalt suurem (läbi lauldud laulude arv), kui Kiviõli Vene Koolis.

Muusikapillide kasutuse maht oli vaatluse ajal Kiviõli I keskkoolis suurem, kui Kiviõli Vene Koolis.

Kiviõli I keskkoolis lauldi muusikaõpikutest pärinevaid laule, Kiviõli vene gümnaasiumis internetist pärinevaid laule.

Laulude saateks kasutati Kiviõli vene gümnaasiumis muusikatundides internetist pärinevaid fonogramme, Kiviõli I keskkoolis aga klaverit ning rütmipille.

Lauluõpet teostavad Kiviõli Vene Koolis muusikatunni ja kooritöö raames erinevatel põhikooli astmetel 8 erinevat õpetajat, Kiviõli I keskkoolis aga 1 õpetaja.

Muusikatunnid Kiviõli Vene Koolis toimusid erinevatel põhikooli astmetel erinevates ruumides, Kiviõli I keskkoolis aga ühes ruumis.

Kiviõli Vene Gümnaasiumis on II ja III põhikooli astme õpilastel võimalus muusikatunni protsessi mõjutada, pakkudes endale meelepäraseid laule laulmiseks, Kiviõli I keskkoolis selline võimalus puudub.

Kiviõli Vene Koolis on õpilastel võimalus tegeleda laulmisega ka individuaalselt, õpetaja juhendamisel, Kiviõli I keskkoolis selline võimalus puudub.

Kiviõli Vene Koolis küsitletud õpilased arvavasid, et neil oleks pigem raske õppida võõrkeeles (küsitluses eesti keel), Kiviõli I keskkooli küsitletud õpilased arvasid aga, et neil pigem ei oleks raske õppida võõrkeeles.

Kiviõli I Keskkooli kooriliikmetel eri vanustes on rohkem ühiseid lemmiklaule koori repertuaarist, kui Kiviõli Vene Koolis.

Kiviõli Vene Kooli õpetaja jaoks on koolis saadavad õppematerjalid puudulikud, Kiviõli I Keskkooli õpetaja on rahul olemasolevate õppematerjalidega.

2013/2014 õppeaastal:

Muusikapillide kasutuse maht oli vaatluse ajal Kiviõli I keskkoolis suurem, kui Kiviõli Vene Koolis.

Kiviõli I keskkoolis lauldi laule muusikaõpikutest, Kiviõli vene gümnaasiumis internetist ja muudest allikatest pärinevaid.

Kiviõli Vene Kooli õpetaja jaoks on koolis saadavad õppematerjalid puudulikud, Kiviõli I Keskkooli õpetaja on rahul olemasolevate õppematerjalidega.

Kiviõli Vene Koolis on olemas interaktiivne tahvel ja see on üks olulisemaid õppevahendeid, Kiviõli I Keskkoolis interaktiivne tahvel puudub.

Kiviõli Vene Koolis küsitletud õpilaste huvi muusika ja laulmise vastu on suurem, kui Kiviõli I Keskkoolis küsitletud õpilastel.

Kiviõli Vene Koolis küsitletud õpilased hindavad oma lauluoskust kõrgemaks kui Kiviõli I keskkoolis.

Perrioodil 2011-2014:

Kiviõli Vene Koolis võrreldes 2011/2012 õppeaastaga ühtlustatud muusikaaine õppetöö, seoses üleminekuga varasemast süsteemist, kus I astmes muusikat viisid läbi klassijuhatajad uuele süsteemile, kus muusika aine viib läbi üks muusikaõpetaja kogu põhikooli vältel.

Kiviõli Vene Koolis on oma eksisteerimise lõpetanud akadeemiline lastekoor ja on tekkinud 2 koori: mudilaskoor ja lastekoor, vahetunud on koorijuhendaja.

Kiviõli Vene Kooli 2013/2014 muusikaaine töökavad on koostatud koostöös Kiviõli I keskkooli muusikaõpetajaga, mis tagab nende sisulise sarnasuse ja võimaldab koolide vahelist koostööd tulevikus muusikaaine raames.

Õpilaste arvamused ja hoiakud seoses kooritööga ja lauluõppega Kiviõli linna põhikoolides, nende võrdlus õpetajate omadega perioodil 2011-2014.

2011/2012 õppeaastal:

Muusikaõpetajad valivad muusikatunni ja koori repertuaari laule valdavalt õpilaste emakeeles, põhjendades seda õpilaste sooviga. Küsitletud õpilastele ei meeldi laulda võõrkeeles (Küsitluses: KVK – eesti keel, KIK – vene keel) ning muusikatunni ja koori repertuaar neile meeldib. Nad hindasid seda kõrgelt ja leidsid, et repertuaar on mitmekesine.

III astmes on muusikaõpetajate arvates liiga suur muusikateoreetiline ja -ajalooline osa ning nad leidsid, et laulmise osa võiks olla suurem. III astme küsitletud õpilased vastasid, et laulavad muusikatunnis vähe ja leidsid, et see maht ei ole nende jaoks piisav.

2013/2014 õppeaastal:

Kiviõli Vene Koolis on paranenud suhtumine eesti keeles laulmisse, tänu õpetaja tööle on õpilased rohkem tolerantsed laulmisele võõrkeeltes, seda märkis ka õpetaja

III astmes on jätkuvalt muusikaõpetajate arvates liiga suur muusikateoreetiline ja -ajalooline osa, ning nad leidsid, et laulmise osa võiks olla suurem. III astme küsitletud õpilased vastasid, et laulavad muusikatunnis vähe ja leidsid, et see maht ei ole nende jaoks piisav.

Kokkuvõte

Hüpoteesiks oli sõnastatud lause: laulmist kui õppemudelit rakendatakse muusikaõpetuses eesti ja vene õppekeelega põhikoolides erinevalt, ülevaade õppetööst muusikatundide ja kooritöö raames ning õpilaste hoiakute ja arvamuste kaardistamine annab võimaluse arvestada nende eripäradega haridusreformide, lõimumise- ja integratsiooni valdkondade arengukavade elluviimisel tulevikus.

Teema uurimine oli vajalik, et paremini mõista muusikatunni ja kooritöö õppeprotsesse erineva õppekeelega põhikoolides ning integratsiooni ja lõimumiskavade elluviimisel lähtuda eripäradest, mis esinevad erineva õppekeelega koolides. Samuti võib teema uurimine anda ülevaate multikultuurse keskkonna eripäradest muusika aine õpetamisel ning kooritöö teostamisest üldhariduskoolis. Teema uurimine on abiks tulevastele üldhariduskooli muusikaõpetajatele ja koorijuhendajatele, kellele see töö annaks ülevaate muutustest, mis on toimumas lauluõppe mudeli rakendamisel muusikaõppes, hetkeseisust muusika aine õpetamises ja kooritöös üldhariduskoolis, konkreetsete koolide näitel. Uurimuses selgus, et KVG-i ja KIK-i muusikaõpetajad toetuvad oma töös sarnastele laulumetoodikatele, kuid kasutavad erinevaid õppemeetodeid laulu õpetamisel. Nende õppemeetodi valikuid mõjutavad erinevad tegurid: õpilaste soovid, instrumentide ja tehnika olemasolu ning seisukord ja muusikaklassi omadused ja ka õpilaste suhtumine vene- või eesti keeles või muus võõrkeeles laulmisele.

Samuti on küsitletud õpilastel erineva õppekeelega koolides erinevad hoiakud muusikatunni ja kooritöö raames rakendatavast lauluõppest.

Uurimuses selgus, et küsitletud õpilaste hoiakud ja arvamused on tihti sarnased muusikaõpetajate omadega, kuid on märgata ka erinevust teatud muusikatunni ja kooritöö õppeprotsessi aspektides.

Võin öelda, et minu **hüpotees on leidnud kinnitust**. Tõdesin, et eesti ja vene õppekeelega põhikoolides laumine kui õppemudel on rakendatud muusikaõppes ja kooritöös erinevalt ning esineb eripärasusi, millega tuleks arvestada haridusreformi, lõimumise- ja integratsiooni valdkonna arengukavade elluviimisel, saavutamaks paremaid tulemusi muusikahariduses.

Teostatud uurimusega tegin ülevaade muusikatunni ja kooritöö raames rakendatavatest lauluõppe metoodikatest ja meetoditest Kiviõli linna põhikoolides

perioodil 2011-2014 ja nende valikuid põhjustavatest teguritest. Kirjeldasin muusikatunni ja kooritöö protsesse ning analüüsid saadud informatsiooni, tõin välja lauluõppe mudeli eripäraseid jooni muusikaõpetuses ja kooritöös. Kirjeldasin õpilaste arvamusi ja hoiakuid seoses kooritööga ja lauluõppega ning analüüsisin kas nad sarnanevad või eristuvad õpetajate omadest.

Kasutatud kirjandus

- Eesti lõimumiskava 2008 – 2013. (2008). Eesti Kultuuriministeerium. Tegevuskava.
- Fahretdinova, Larissa. (2010). Eesti üldhariduskooli muusikaõpetaja ülesanded üldsuse arvamustes. Tallinna Ülikool, Kunstide instituut. [Magistritöö]. Tallinn. <http://www.hm.ee/index.php?popup=download&id=11041> (12.01.2012) http://www.kul.ee/webeditor/files/integratsioon/lõimumiskava_kokkuvõtte_EE.pdf (2.02.2012).
- Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007. (2000). Eesti Kultuuriministeerium. Tegevuskava. http://www.kul.ee/webeditor/files/integratsioon/integratsioon_eesti_ühiskonnas11.pdf (20.01.2012).
- Külliki Korts. 2002. Vene kooli ja venekeelse hariduse probleem eesti- ja venekeelses ajakirjanduses. Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus. Tallinn. http://www.meis.ee/bw_client_files/integratsiooni_sihtasutus/public/img/File/raamatukogu_uuringud/Meediamon9901_4Korts.pdf (03.03.2012).
- Lembit Õunapuu. (2011). Teadus- ja loometöö metodoloogia praktikum. TÜ VKA õppematerjalid.
- Lõimuv Eesti 2020. (2012). Eesti Kultuuriministeerium. Lõimumisvaldkonna arengukava koostamise ettepanek Vabariigi Valitsusele. www.integratsioon.ee (12.02.2014).
- Pikkel, Merike. (2011). 8. Klassi õpilaste muusikatunni tegevuste eelistusi. TLÜ Kunstide instituut muusika osakond. [Magistritöö]. Tallinn.
- Põhikooli riiklik õpekakava. (2010). Riigi teataja. Tallinn: Vabariigi valitsus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13273133> (02.02.2012).
- Päts R. Vikat M. (2010). Muusikaline kasvatus üldhariduskoolis. Tallinn: Koolibri.
- Sarapuu, Karin. (2004). Muusikakasvatuse probleemide kajastus ajalehes Nõukogude Õpetaja (Õpetajate Leht) aastatel 1950-1992. Tallinna Pedagoogikaülikool, kultuuriteaduskond, muusika õppetool. [Magistritöö]. Tallinn.

- Sepp A. (2005). Mõtteid muusikaõpetusest 4.-6. Klassis. Abiks õpetajale. Tallinn: Argo.
- Sliževski V. (2012). Hääleseade ABC. Tallinn: Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia.
- Tiina Selke. 2007. Suundumusi eesti üldhariduskooli muusikakasvatuses 20. Sajandi II poolel ja 21. Sajandi alguses. Tallinn: TLÜ kirjandus.
- Vene õppekeele munitsipaal- ja riigikoolide gümnaasiumiastme eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava aastateks 2007-2012. (2007). Eesti Haridus- ja Teadus ministerium. Tegevuskava.

3. Lisad

Lisa 1. Küsimustik eesti koolile.

Küsimustik respondentidele

Küsimus
1. Sinu sugu: <ul style="list-style-type: none">☐ Neiu☐ Noormees
2. Sinu vanus:
3. Mitmes klassis Sa õpid?
4. Kas käid muusikakoolis? <ul style="list-style-type: none">☐ Jah☐ Ei
5. Kas käid koolikooris? <ul style="list-style-type: none">☐ Jah☐ Ei <p><i>Kui «Jah», siis mitu aastat?</i></p> <p>.....</p>
6. Hinda oma huvi muusika vastu: (Vali üks variant) <ul style="list-style-type: none">☐ Väga suur☐ Suur☐ Keskmine☐ Väike☐ Väga väike☐ Ei oska öelda
7. Hinda oma huvi laulmise vastu: (Vali üks variant) <ul style="list-style-type: none">☐ Väga suur☐ Suur☐ Keskmine☐ Väike☐ Väga väike☐ Ei oska öelda

8. Hinda oma lauluoskust: (Vali üks variant)

- Väga hea
- Hea
- Keskmine
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

9. Kirjelda oma laulukogemust: (*Kas laulad väljaspool kooli, koos juhendajaga või iseseisvalt.*)

.....
.....

10. Kui tihti Sa laulad muusikatunnis:

Vähe 1 2 3 4 5 Palju

11. Kas Sinu arvates lauldakse muusikatunnis piisavalt:

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

Komentaar :

(Soovi korral)

12. Kui tihti Sa laulad väljaspool kooli:

Vähe 1 2 3 4 5 Tihti

- Mitte kunagi

Märgi kuivõrd järgmised väited kehtivad/ ei kehti Sinu puhul:

13. Laulud, mida esitan muusikatunnis mulle meeldivad:

(Märgi üks variant)

Nõus	Pigem nõus	Ei oska öelda	Pigem mitte nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	------------------	-------------

Kommentaar :

(Soovi korral)

14. Mul on võimalus mõjutada tunniprotsessi:

(Näiteks: võin pakkuda oma lemmiklaulud esitamisele tunnis)

(Märgi üks variant)

Nõus	Pigem nõus	Ei oska öelda	Pigem mitte nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	------------------	-------------

Kommentaar :

(Soovi korral)

15. Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel individuaalselt:

(Märgi üks variant)

Nõus	Pigem nõus	Ei oska öelda	Pigem mitte nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	------------------	-------------

Kommentaar :

(Soovi korral)

Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:

(Märgi üks variant)

Nõus	Üigem nõus	Ei oska öelda	Pigem mitte nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	------------------	-------------

Kommentaar :

(Soovi korral)

17. Kas laulate muusikatunnis võõrkeeletes:

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

18. Kas muusikatunni repertuaaris on laulud vene keeles?

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

19. Märgi, kas sulle meeldib/meeldiks/ei meeldiks vene keeles laulda:

Ei meeldi 1 2 3 4 5 Meeldib

Kommentaar:

(Soovi korral).....

20. Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat võõrkeeletes: (Märki üks variant)

- Oleks väga raske
- Oleks raske
- Pigem oleks raske
- Pigem ei oleks raske
- Ei oleks raske
- Üldse poleks raske
- Ei oska öelda

Kommentaar:

(Soovi korral).....

21. Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu lauluoskust:

- jah
- Ei

Kui «Jah», siis kui efektiivselt:

Kommentaar :

(Soovi korral)

Edasi täidab koori liige!

22. Hinda koori repertuaari 5-sel skaalal:

Kommentaar:

(Soovi korral)

23. Koori repertuaar on mitmekesine:

(Lauldakse laule eri stiilides, kaasaegseid laule)

Nõus	Pigem nõus	Ei oska öelda	Pigem ei ole nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	-------------------	-------------

Kommentaar:

(Soovi korral)

24. Mul on võimalus kooritööd mõjutada:

(Näiteks: võin pakkuda oma lemmiklaulud esitamisele kooris)

(Valige üks variant)

Nõus	Pigem nõus	Ei oska öelda	Pigem mitte nõus	Ei ole nõus
------	------------	---------------	------------------	-------------

Kommentaar :

(Soovi korral)

25. Kas kooris laulmine arendab su vokaalseis oskusi:

- Jah
- Ei

Kui «Jah», siis kui efektiivselt:

1 2 3 4 5

Kommentaar :

(Soovi korral)

26. Nimeta 2 lemmiklaulu koori repertuaarist:

1.....

2.....

- Ei ole selliseid

TÄNAN!

Lisa 2. Küsimustik vene koolile.

Вопрос
1. Укажи свой пол: <ul style="list-style-type: none">☐ Девушка☐ Парень
2. Укажи свой возраст:
3. В каком классе Ты учишься?
4. Посещаешь ли Ты музыкальную школу? <ul style="list-style-type: none">☐ Да☐ Нет

5. Ходишь ли Ты в школьный хор?

- Да
- Нет

Если “да” то сколько лет?

.....

6. Оцени свой интерес к музыке: (Отметь один вариант)

- Очень большой
- Большой
- Средний
- Маленький
- Очень маленький
- Затрудняюсь ответить

7. Оцени свой интерес к пению: (Отметь один вариант)

- Очень большой
- Большой
- Средний
- Маленький
- Очень маленький
- Затрудняюсь ответить

8. Оцени свои вокальные способности: (Отметь один вариант)

- Очень хорошие
- Хорошие
- Средние
- Плохие
- Очень плохие
- Затрудняюсь ответить

9. Опиши свой опыт в пении: (Занимаешься ли самостоятельно или с руководителем, как долго и т.д.)

.....
.....

10. Как часто Ты поешь на уроке музыки:

Редко 1 2 3 4 5 Часто

(отметь один вариант)

Полностью согласен	Скорее согласен	Затрудняюсь ответить	Скорее не согласен	Полностью не согласен
-----------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------------

Комментарий :

(По желанию)

16. Учитель интересуется моими предпочтениями в музыке:

(отметь один вариант)

Полностью согласен	Скорее согласен	Затрудняюсь ответить	Скорее не согласен	Полностью не согласен
-----------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------------

Комментарий :

(По желанию)

17. Присутствуют ли в репертуаре на уроке музыки песни на эстонском языке?

- Да
- Нет
- Затрудняюсь ответить

18. Отметь, на пятибалльной шкале, насколько тебе нравится/не нравится петь на эстонском языке:

Не нравится 1 2 3 4 5 Нравится

Комментарий:

(по желанию).....

19. Присутствуют ли в репертуаре на уроке музыки песни на других иностранных языках:

- Да
- Нет
- Затрудняюсь ответить

20. На сколько сложно/не сложно было бы тебе обучаться музыке на эстонском языке: (выбери один ответ)

- Очень сложно
- Сложно
- Скорее сложно
- Скорее не сложно
- Не сложно
- Совсем не сложно
- Затрудняюсь ответить

Комментарий:

(по желанию)

21. Считаешь ли ты, что уроки музыки помогают развивать твои вокальные способности:

- Да
- Нет

Если «да», то оцени насколько эффективно:

Комментарий :

(по желанию)

Далее заполняет участник хора!

22. Оцените репертуар хора по пятибалльной шкале:

Комментарий:

(По желанию)

23. Репертуар хора разнообразен:

(Присутствуют песни разных стилей, современные произведения)

Полностью	Скорее	Затрудняюсь	Скорее не	Полностью не
-----------	--------	-------------	-----------	--------------

согласен	согласен	ответить	согласен	согласен
----------	----------	----------	----------	----------

Комментарий:

(по желанию)

24. У меня есть возможность повлиять на занятия в хоре:

(Например: Могу предложить песни, которые мне нравятся, к исполнению)

(отметьте один вариант)

Полностью согласен	Скорее согласен	Затрудняюсь ответить	Скорее не согласен	Полностью не согласен
-----------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------------

Комментарий :

(По желанию)

25. Считаешь ли ты, что занятия в хоре помогают развивать твои вокальные способности?

- Да
- Нет

Если «да», то оцени насколько эффективно:

Комментарий :

(по желанию)

26. Назови 2 любимых произведения из репертуара хора:

1.....

2.....

- Нет таких

СПАСИБО!

LISA 3: MUUSIKAÕPETAJATE JA KOORIJUHENDAJATE INTERVJU KÜSIMUSED

TAUSTAANDMED:
Teie vanus? Teie haridus? Kus omandasite haridust? Teie töö staaž õpetajana/muusikaõpetajana? Teie töö staaž õpetajana/muusikaõpetajana/koorijuhina Kiviõli Vene Gümnaasiumis/Kiviõli I Keskkoolis? Teie läbitud muusikaerialased täiendõpped/koolitused? Kas õpetate muusikaalaseid aineid mujal?
TÖÖ PROTSESS:
Mis materjale kasutate muusika aine/kooritöö läbiviimisel? Kas koolis olemasolevast materjalist piisa Kus otsite vajaliku materjali? Mis mõjutab materjali valikul? Milliseid muusika- lauluõpetamismetoodikaid teate? Milliseid muusika- lauluõpetamismetoodikaid kasutate oma töös? Mis meetodeid kasutate muusika/kooritöö õppeprotsessis? Kuidas otsustate meetodi kasuks? Kas õpetate/tutvustate vokaaltehnikat? (töö hingamisega, pikkade nootidega, suurte intervallidega, fraseerimisega, diktsiooniga, rütmiga, intonatsiooniga) Kas laulate hääled lahti enne laulmist? Kust pärinevad lahtilaulmise harjutused? Kuidas valite muusikatunni/koori repertuaari? Kas teete tööd laulutekstiga, sisuga? Kas küsite õpilastel tagasisidet? Kuidas? Kas võtate kasutusele õpilaste pool soovitatud laulud? Kas kasutate muusikapille oma töös? Kas õpilastel on võimalus muusikapille kasutada? Mille saatel lauldakse? Kas arranžeerite laule ise? Kas võtate kaasaegset repertuaari arvesse? Kas õpilased soovivad laulmisega individuaalselt tegeleda? Kas selleks on koolis võimalus? Kas repertuaaris on laulud eesti/võõrkeeltes? Kas lastele meeldib eesti keeles/võõrkeeltes laulda? Koorijuhendajale: Mille alusel valite õpilasi koori? Kuidas toimuvad katsed? Kuidas motiveerite õpilasi kooris käima ? Kas kool toetab koori? Mis konkurssidel, festivalidel, üritustel on koor käinud? Kas teete koostööd teiste kooridega/muusikakooliga jne? Mille saatel laulab koor? Kas arranžeerite laule ise? Kas võtate kaasaegset repertuaari arvesse?

Kas õpilastel on võimalus kooritööd mõjutada? (pakkuda laule/ tegevusi)
Kas küsite tagasisidet? Kuidas?

ARVAMUSED, HOIAKUD

Kas arvate, et muusika õppeprogramm on täidetav?
Kas koolis olemasolevast materjalist piisab, selleks, et muusika õppeprogrammi täita?
Kas muusika õpikud on täiuslikud või vajavad täiendusi?
Mis arvate vene õppekeelelaadiga gümnaasiumide üleminekust eesti keelde?
Kas huvi muusika/laulmise vastu on aastatega vähenenud, või suurenenud?
Kas peate tagasisidet oluliseks?
Kas huvi kooris laulmise vastu on suurenenud, või vähenenud aastatega ?

LISA 4: TOORANDMESTIK – KIVIÖLI I KESKKOOL 2011/2012õa.

ID	Üldandmed					Enesehinnangud	Teadmised/hoiakud ja arvamused															Koorililge teadmise, hoiakud ja arvamused					
	Sugur: Mees-1, Naine- 2	Mis klassis Sa õpid: 4 5c-6s; 5 6c-77	Vanus	Kas käid muusikakoolis jäh-1, ei-0	kas käid koorikooris? Jah-1, ei-0		Kui "jah" siis mitu aastat?	Hinda oma huvi muusika vastu:	Hinda oma huvi laulmise vastu	Hinda oma lauluskust:	Kui tihti sa lauldad muusikatunnis:	Kas Sinu arvates lauldakse muusikatunnis piisavalt:	Kui tihti Sa laulad väljaspool kooli:	Laulud, mis esitan muusikatunnis mulle meeldivad:	Mul on võimalus mõjutada tunniotsust:	Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel lühiv:	Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:	Kas laulate muusikatunnis võõrkeeltes:	Kas muusikatunni repertuaaris on laulud vene keelel	Märgi, kas sulle meeldib/meeldis/ei meeldiks laul	Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat võõrkeel	Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu laul	Kui "Jah", siis kui efektiivselt	Hinda koori repertuaari 5-sel skaalal:	Koorirepertuaar on mitmekesine:	Mul on võimalus kooritööd mõjutada:	Kas kooris laulmine arendab Su vokaalseid oskusi?
1	1	6	12	1	1	5	3	2	1	5	2	0	3	3	0	0	2	1	1	3	2	5	5	4	3	2	5
2	1	6	13	1	0	5	4	4	3	4	1	4	3	3	0	0	2	1	4	4	2	5	5	4	3	2	5
3	1	6	13	1	1	5	3	4	3	5	1	0	0	3	1	0	2	1	1	3	2	5	5	3	3	2	5
4	1	6	13	0	0	3	4	2	3	2	1	5	0	4	0	2	1	1	3	4	2	5	5	3	3	2	5
5	2	6	12	1	0	4	3	3	1	5	2	3	4	2	3	4	2	1	3	3	2	4	5	3	1	2	4
6	1	5	12	1	1	3	5	4	4	4	2	2	0	3	0	1	2	1	1	3	2	4	5	3	1	2	4
7	2	4	11	0	1	4	2	3	0	5	1	4	3	0	2	0	2	1	5	6	2	4	5	3	0	2	4
8	1	4	11	0	0	4	4	1	2	2	2	4	3	3	0	2	2	2	1	0	2	4	4	3	0	2	4
9	2	5	12	0	1	1	4	3	3	5	2	2	4	0	0	0	2	1	1	3	2	4	4	3	0	2	4
10	2	5	11	1	0	2	5	5	3	4	1	3	0	0	0	0	2	1	3	4	1	4	4	3	0	2	4
11	1	5	12	1	1	2	3	1	3	5	2	5	3	3	0	0	0	0	1	3	1	4	4	3	0	2	3
12	1	8	15	0	0	2	4	3	4	3	2	1	3	0	4	0	2	1	1	5	2	4	4	3	0	2	4
13	2	8	14	0	0	3.33	2	4	3	4	1	5	1	3	0	3	2	1	4	0	1	4	4	3	0	2	4
14	1	8	15	1	0	1.37	4	4	3	5	2	1	3	4	0	0	2	2	1	3	2	4	4	3	0	2	4
15	2	8	14	0	1	3.50	3	3	2	3	1	5	4	0	0	0	2	1	3	4	1	4	4	3	0	2	4
16	2	8	14	1	1	5.00	5	3	4	5	2	1	3	3	0	0	2	2	1	0	2	4	4	3	0	2	4
17	2	8	16	0	0	5.00	3	5	3	1	1	3	3	0	3	1	0	1	5	3	1	4	4	3	0	2	4
18	1	9	16	0	1	1.00	4	3	4	4	2	1	3	3	0	2	2	1	1	5	2	4	4	3	0	2	4
19	2	8	16	0	0		4	2	3	5	1	5	3	2	3	0	2	1	2	3	2	4	4	3	0	2	4
20	1	9	14	0	0		3	4	2	3	2	2	4	0	0	3	1	1	4	3	2	3	3	2	2	3	3
21	2	7	13	1	1		5	3	4	5	2	1	2	4	0	0	2	1	1	3	2	3	3	2	2	3	3
22	2	7	13	1	0		0	0	0	5	0	4	3	0	0	0	2	1	1	5	1	3	3	1	3	1	3
23	1	7	14	1	1		4	4	4	2	2	0	3	0	4	1	2	1	1	3	2	3	3	2	2	3	3
24	2	7	14	0	0		5	4	3	5	2	3	3	3	2	0	1	0	1	4	2	3	3	2	2	3	3
25	2	7	14	0	0		3	5	3	2	0	5	4	3	3	2	2	1	5	3	2	2	2	2	2	2	2
26	2	7	16	0	0		4	3	4	4	2	2	3	1	0	0	2	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2
27	1	6	16	0	0		4	3	3	4	0	3	3	4	3	0	2	1	1	5	2	4	4	3	0	2	4
28	2	9	11	0	1		3	5	3	5	2	1	4	1	0	3	2	1	3	0	2	3	3	2	2	2	2
29	1	9	11	1	0		5	2	3	4	2	3	4	2	0	0	2	1	4	5	2	3	3	2	2	2	2
30	2	4	10	0	0		3	4	4	5	1	3	0	0	3	0	1	1	1	3	2	3	3	2	2	2	2
31	1	4	11	1	0		4	3	3	2	2	2	3	1	0	0	2	1	1	4	2	3	3	2	2	2	2
32	2	4	16	0	0		3	3	3	5	2	5	3	4	0	0	2	1	1	0	2	3	3	2	2	2	2
Keskmine	1.53	6.56	13.28				3.59	3.19	2.84	3.97	1.50	2.75	2.66	1.94	0.97	0.75	1.75	1.03	2.09	3.13	1.81						
Standarthäive			1.84				1.07	1.20	1.08	1.23	0.67	1.67	1.31	1.54	1.45	1.19	0.57	0.40	1.47	1.60	0.40						
Mediaan			13.00				4.00	3.00	3.00	4.00	2.00	3.00	3.00	2.50	0.00	0.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00						
Mood	2.00	8.00	14.00	0.00	0.00		4.00	3.00	3.00	5.00	2.00	5.00	3.00	3.00	0.00	0.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00						
Max			16.00				5.00	5.00	4.00	5.00	2.00	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00	2.00	2.00	5.00	6.00	2.00						
Min			10.00				0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	1.00	2.00						

LISA 5: TOORANDMESTIK – KIVIÖLI VENE KOOL 2011/2012õa.

ID	Üldandmed					Enesehinnangud	Teadmised/hoiakud ja arvamused															Kooriliige teadmise, hoiakud ja arvamused					
	Sugu: Mees-1, Naine-2	Mis klassis Sa õpid: 4 56-65; 5 66-77	Vanus	Kas käid muusikakoolis Jah-1, ei-0	Kas käid koolikooris? Jah-1, ei-0	Kui "Jah" siis mitu aastat?	Hinda oma huvi muusika vastu:	Hinda oma huvi laulmise vastu	Hinda oma lauluoskust:	Kui tihti sa laulad muusikatunnis:	Kas Sinu arvates lauldakse muusikatunnis piisavalt:	Kui tihti Sa laulad väljaspool kooli:	Laulud, mis esitan muusikatunnis muile meeldivad:	Mul on võimalus mõjutada tunniprotsessi:	Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel Individ	Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:	Kas laulate muusikatunnis eesti keeles:	Kas muusikatunni repertuaaris on laulud võõrkeelt	Märge, kas Sulle meeldib/meeldiks/ei meeldiks laul	Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat eesti keel	Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu laul	Kui "Jah" , siis kui efektiivselt	Hinda koori repertuaari 5-sel skaalal:	Koorirepertuaar on mitmekesine:	Mul on võimalus kooritööd mõjutada:	Kas kooris laulmine arendab Su vokaalseid oskusi?	Kui "Jah" , siis kui efektiivselt:
1	4	10	2	1	4	4	5	3	2	2	5	4	3	4	3	2	0	2	4	2	5	3	4	4	4	2	4
2	4	10	2	2	4	5	3	4	4	1	2	4	4	0	0	1	2	1	6	2	4	5	4	0	2	4	
3	4	16	1	1	4	4	3	3	4	1	0	4	4	0	4	0	2	2	4	2	4	3	4	4	4	2	5
4	4	10	1	2	4	5	5	5	5	2	5	4	4	2	0	1	0	1	6	2	5	5	4	4	4	2	5
5	4	11	1	1	5	5	3	4	3	2	5	4	3	4	3	1	2	1	6	2	4	4	4	4	2	5	
6	5	13	1	1	4	5	2	3	1	1	2	0	4	4	0	2	2	1	5	1	4	5	4	4	4	2	4
7	5	16	1	2	3	5	5	5	4	2	5	4	0	0	3	2	2	1	4	2	5	4	4	4	2	5	
8	5	15	1	1	3	5	4	3	5	2	1	4	3	2	0	2	2	6	2	5	5	4	4	4	2	4	
9	5	15	1	1	8	5	2	4	2	1	5	4	4	3	1	2	2	1	3	2	5	5	4	4	2	5	
10	6	13	2	2	7	4	5	5	5	2	4	1	0	0	3	1	2	4	5	2	4	5	4	4	2	5	
11	6	12	1	1	7	5	4	5	5	0	5	4	3	4	0	2	2	1	6	2	5	5	3	3	2	5	
12	6	12	2	2	7	4	5	3	2	2	4	3	4	2	0	1	2	1	3	2	5	5	4	3	2	5	
13	6	13	1	1	5.00	5	4	4	5	2	5	0	4	3	3	2	2	3	6	1	5	5	0	3	2	5	
14	5	11	1	2	1.76	5	2	3	3	2	0	4	1	4	0	1	2	1	3	2	4	4.54	3.62	3.46	2.00	4.69	
15	5	12	2	1	4.00	3	5	5	5	1	5	3	4	0	3	1	2	4	6	2	5	0.78	1.12	1.13	0.00	0.48	
16	5	12	1	1	4.00	5	4	2	4	2	3	4	3	3	0	1	2	1	5	2	4	5.00	4.00	4.00	2.00	5.00	
17	7	14	1	1	8.00	5	2	2	5	2	5	3	4	2	0	2	1	3	3	1	4	5.00	4.00	4.00	2.00	5.00	
18	7	14	2	2	3.00	4	5	5	4	0	5	4	3	3	0	0	2	1	6	2	4	5.00	4.00	4.00	2.00	5.00	
19	9	16	1	1		5	4	4	5	2	0	3	4	0	0	1	2	3	2	2	5	3.00	0.00	0.00	2.00	4.00	
20	8	14	1	1		5	1	2	4	2	5	0	0	3	4	2	2	1	1	1	2	4					
21	8	15	1	1		5	5	5	5	2	5	3	4	4	2	1	1	1	6	2	4						
22	8	14	2	2		5	4	5	5	1	0	4	0	0	0	2	2	4	1	2	5						
23	8	14	2	2		3	1	2	5	2	5	4	4	4	2	4	2	1	6	2	4						
24	9	15	1	1		5	5	5	3	2	2	2	3	1	0	2	2	1	2	2	5						
25	8	15	2	2		5	4	5	5	0	4	4	2	4	4	1	2	1	6	2	4						
26	9	16	2	1		2	4	0	5	2	5	4	4	0	2	2	2	3	2	1	3						
27	9	16	1	1		4	5	5	5	1	2	3	0	4	4	1	1	1	1	2	4						
28	9	16	2	2		5	4	1	5	2	5	0	3	3	0	2	2	1	6	2	4						
29	7	13	1	2		4	5	2	5	2	4	4	0	2	0	2	2	1	0	2	2						
30	7	13	2	1		5	5	5	5	2	5	3	3	0	4	2	2	1	1	2	4						
Keskmine	1.50	6.40	13.53	1.40	1.40	4.47	3.83	3.63	4.17	1.57	3.60	3.07	2.60	2.30	1.43	1.40	1.77	1.67	4.03	1.87							
Standarthäive			1.94	0.50	0.50	0.82	1.29	1.43	1.18	0.68	1.87	1.41	1.61	1.62	1.68	0.67	0.57	1.06	2.03	0.35							
Mediaan			14.00	1.00	1.00	5.00	4.00	4.00	5.00	2.00	5.00	4.00	3.00	3.00	0.00	1.50	2.00	1.00	4.50	2.00							
Mood	1.00	5.00	16.00	1.00	1.00	5.00	5.00	5.00	5.00	2.00	5.00	4.00	4.00	4.00	0.00	2.00	2.00	1.00	6.00	2.00							
Max			16.00			5.00	5.00	5.00	5.00	2.00	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00	2.00	2.00	4.00	6.00	2.00							
Min			10.00			2.00	1.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	1.00							

LISA 6: TOORANDMESTIK – KIVIÖLI I KESKKOOL 2013/2014õa.

ID	Üldandmed					Enesehinnangud	Teadmised/hoiakud ja arvamused															Koorilikkmete hoiakud ja arvamused					
	Sugu: Mees -1, Naine - 2	Mis klassis Sa õpid: 4 56-65; 5 66 -77	Vanus	Kas käid muusikakoolis jah-1, ei -2	Kas käid koorikooris? Jah-1, ei-0		Kui "jah" siis mitu aastat?	Hinda oma huvi muusika vastu:	Hinda oma huvi laulmise vastu	Hinda oma lauluskust:	Kui tihti sa laulad muusikatunnis:	Kas Sinu arvates lauldakse muusikatunnis piisavalt:	Kui tihti Sa laulad väljaspool kooli:	Laulud, mis esitan muusikatunnis muile meeldivad:	Mul on võimalus mõjutada tunniprogrammi:	Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel indiv:	Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:	Kas laulsite muusikatunnis võidriikeles:	Kas muusikatunne repertuaaris on laulud vene keelel:	Märgi, kas Sulle meeldib/meeldib laulda vene keel:	Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat võidriikele:	Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu laulu:	Kui "jah", siis kui efektiivselt:	Hinda koori repertuaari 5-sel skaalal:	Koorirepertuaar on mitmekesine:	Mul on võimalus kooriböid mõjutada:	Kas kooris laulmine arendab Su vokaaleid oskus?
1	1	5	12	2	1	4	5	4	3	5	2	3	4	0	3	4	1	0	2	5	2	4	4	4	2	1	3
2	1	5	13	2	2	4	4	4	3	4	1	4	4	3	4	1	1	1	4	1	2	2	4	4	0	1	3
3	2	6	11	1	1	1	4	4	3	3	2	4	1	3	3	4	1	2	2	4	1	4	4	4	0	1	3
4	1	4	12	2	2	4	4	4	3	3	0	1	4	0	0	4	1	0	1	6	2	3	3	0	1	3	
5	2	6	11	2	1	5	4	4	3	0	2	4	3	3	1	1	2	4	5	2	2	5	3	3	1	3	
6	1	4	10	1	1	1	3	3	3	2	5	1	0	0	4	1	2	5	4	2	2	3	3	2	1	3	
7	1	5	14	2	2	8	5	4	3	4	2	4	4	0	0	1	1	2	6	1	2	4	4	2	1	3	
8	2	7	15	1	1	3	4	3	4	5	2	1	4	3	0	0	1	0	1	1	2	5	5	1	1	3	
9	2	7	13	2	1	1	3	3	3	0	2	4	2	0	4	2	2	3	5	2	2	3	4	0	1	3	
10	1	4	11	1	2	7	3	3	4	2	0	5	4	3	0	0	1	1	4	6	2	2	4	3	2	3	
11	1	8	15	2	1	1	5	4	4	2	1	2	4	1	1	1	2	2	1	4	2	4	4	3	2	4	
12	1	7	15	2	2	1	4	3	3	5	1	5	4	4	3	4	0	1	4	1	2	5	4	3	0	5	
13	2	5	13	1	1	3.33	4	4	4	3	2	1	0	0	0	2	2	3	0	2	4	5	4	0	0	5	
14	1	8	10	2	2	2.46	6	3	1	3	0	1	2	3	0	4	1	0	4	4	1	3	5	4	4	1	5
15	2	8	15	2	1	3.50	4	5	4	4	1	2	4	2	0	0	0	1	1	2	2	5	5	4	0	5	
16	2	4	13	1	1	1.00	4	6	4	2	2	3	0	4	0	0	2	0	3	5	2	4	5	3	2	6	
17	1	9	14	2	1	8.00	6	4	4	5	0	5	4	0	0	0	1	2	5	2	2	3	4	4	1	3	
18	2	6	11	1	2	1.00	4	5	3	2	2	1	4	4	4	0	1	1	1	5	2	5	4	2	1	3	
19	2	8	15	2	1		4	3	4	3	2	2	0	0	3	0	2	0	5	6	2	3	5	2	1	3	
20	2	9	12	1	2		5	4	4	2	2	5	2	1	1	4	0	2	2	0	1	4	4	2	1	4	
21	1	7	10	2	2		5	5	2	4	0	1	4	0	4	0	1	0	5	6	1	3	5	4	1	3	
22	2	9	15	1	2		5	6	4	5	2	5	3	0	2	4	2	2	1	2	2	4	4	2	1	4	
23	2	4	16	2	2		5	3	3	3	2	5	0	0	2	1	0	5	6	2	2	5	2	2	1	5	
24	1	9	13	1	2		5	2	3	3	2	3	4	0	0	1	2	1	2	0	2	3	5	2	1	5	
25	2	7	16	1	1		2	4	4	3	2	2	4	0	0	4	1	0	3	1	2	5	4	2	1	4	
26	2	9	10	2	2		5	5	2	4	1	5	4	0	0	0	1	1	2	3	1	4	5	2	1	4	
27	1	6	16	2	1		5	4	3	5	1	5	4	2	0	0	1	2	5	0	2	3	4	2	1	4	
28	2	9	13	2	2		2	5	4	3	2	5	3	0	0	0	2	2	1	6	2	3	4	2	1	4	
29	1	7	15	1	2		5	5	2	5	1	5	4	4	0	0	1	2	3	3	2	3	4	2	1	4	
30	1	9	13	2	2		5	1	5	2	3	3	4	3	4	2	1	2	6	2	2	4	2	1	1	4	
31	2	6	15	2	1		5	5	3	3	1	3	3	2	4	2	2	5	6	2	2	4	2	1	1	4	
32	1	7	13	2	1		5	3	3	5	2	3	3	4	2	4	1	1	3	6	2	2	4	2	1	4	
Keskmine	1.50	6.69	13.13	1.63	1.50		4.44	4.25	3.19	3.72	1.44	3.25	2.97	1.56	1.72	1.22	1.13	2.97	3.66	1.81							
Standardhälve			1.93	0.49	0.51		1.08	1.27	1.00	1.33	0.76	1.55	1.45	1.66	1.54	1.87	0.61	0.83	1.51	2.24	0.40						
Mediaan			13.00	2.00	1.50		4.50	4.00	3.00	4.00	2.00	3.00	4.00	1.00	0.00	1.00	1.00	3.00	4.00	2.00							
Mood	1.00	7.00	13.00	2.00	1.00		4.00	4.00	3.00	5.00	2.00	5.00	4.00	0.00	0.00	0.00	1.00	2.00	5.00	6.00	2.00						
Max			16.00				6.00	6.00	5.00	5.00	2.00	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00	2.00	2.00	5.00	6.00	2.00						
Min			10.00				2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	0.00	1.00							

Lisa 6: Tunnused, kodeerimine ja kodeerimiseeskiri

Tunnuse liik	Küs. nr	Küsimuse tekst	Koodid/kodeerimiseeskiri
Binaarsetunnus	1	Sinu sugu:	Neiu -2 ja Noormees-1.
Nominaaltunnus	2	Sinu vastus:	Sisesta vastav arv
Nominaaltunnus	3	Mitmes klassis sa õpid?	Sisesta vastav arv
Binaarsetunnus	4	Kas käid muusikakoolis?	Jah-1 Ei-2
Binaarsetunnus	5	Kas käite koolikooris?	Jah-1 Ei -2
Nominaaltunnus		Kui "jah" siis mitu aastad?	Sisesta vastav arv
Järjestustunnus	6	Hinnake oma huvi muusika vastu:	Väga hea – 5 Hea – 4 Rahuldav – 3 Halb – 2 Väga halb – 1 Ei oska öelda -0
Järjestustunnus	7	Hinnake oma huvi laulmise vastu	Väga hea – 5 Hea – 4 Rahuldav – 3 Halb – 2 Väga halb – 1 Ei oska öelda-0
Järjestustunnus	8	Hinnake oma lauluoskust:	Väga hea – 5 Hea – 4 Rahuldav – 3 Halb – 2 Väga halb – 1 Ei oska öelda-0
Kirjeldav tunnus	9	Kirjelda oma laulukogemust:	Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	10	Kui tihti sa laulad muusikatunnis:	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju
Binaarsetunnus	11	Kas Sinu arvates lauldakse muusikatunnis piisavalt:	Jah-2 Ei-1 Ei oska öelda-0
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:	Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	12	Kui tihti Sa laulad väljaspool kooli:	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju Mitte kunagi-0

Järjestustunnus	13	Laulud, mida esitan muusikatunnis mulle meeldivad:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	14	Mul on võimalus mõjutada tunniprotsessi:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0
Kirjeldavtunnus		Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	15	Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel individuaalselt:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0
Kirjeldavtunnus		Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	16	Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0
Kirjeldavtunnus		Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Binaarnetunnus	17	Kas laulate muusikatunnis võõrkeeltes:	Jah-2 Ei-1 Ei oska öelda-0
Binaarnetunnus	18	Kas muusikatunni repertuaaris on laulud vene keeles: *Kas muusikatunni repertuaari on laulud eesti keeles	Jah-2 Ei-1 Ei oska öelda-0
Järjestustunnus	19	Märgi, kui võrd Sulle meeldib/meeldiks/ei meeldiks vene keeles laulda: *Märgi, kui võrd Sulle	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju

Kirjeldav tunnus		meeldib/meeldiks/ei meeldiks eesti keeles laulda: Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	20	Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat võõrkeeles: Kommentaar:	Oleks väga raske – 6 Oleks raske-5 Pigem oleks raske-4 Pigem ei oleks raske-3 Ei oleks raske-2 Ei oleks üldse raske-1 Ei oska öelda-0 Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus			
Binaarnetunnus		Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu lauluoskust:	Jah-2 Ei-1
Järjestustunnus		Kui “Jah”, siis kui efektiivselt:	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju
Kirjeldav tunnus	21	Kommentaar:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Järjestustunnus	22	Hinda koori repertuaari 5-sel skaalal: Kommentaar:	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus			
Järjestustunnus	23	Koori repertuaar on mitmekesine: Kommentaar:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0 Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus			
Järjestustunnus	24	Mul on võimalus kooritööd mõjutada: Kommentaar:	Nõus – 4 Pigem nõus – 3 Pigem mitte nõus-2 Ei ole nõus-1 Ei oska öelda-0 Kommentaar:
Kirjeldav tunnus			

			Kontentanalüüsi tähelised koodid
Binaartunnus	25	Kas kooris laulmine arendab Su vokaalseid oskusi:	Jah-2 Ei-1
Järjestustunnus Kirjeldav tunnus		Kui "jah", siis kui efektiivselt: Kommentaar:	Reitinguskaala (1-5) Koodid: Vähe 1,2,3,4,5 Palju Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus	26	Nimeta 2 lemmiklaulu koori repertuaarist:	Kontentanalüüsi tähelised koodid
* Küsimus venekeelses küsimustiku versioonis.			

Lisa 7: Avatud küsimuste kodeerimistabel.

Tunnuse liik	Küs. nr	Küsimuse tekst	Vastuse variandid	Koodid/kodeerimiseeskiri
Kirjeldav tunnus	9	Kirjelda oma laulukogemust :	Juhendajaga individuaalsed laulutunnid.	Kontentanalüüsi tähelised koodid: Sagedus: KVG -8/KIK - 4
			Koolikooris laulmine.	Segedus: KVG - 5/KIK - 6
			Solistina koolis/mujal.	Segedus: KVG -4 /KIK - 1
			Iseseisvalt kodus.	Segedus: KVG - 8 /KIK - 7
			Muusikakoolis	Segedus: KVG - 6 /KIK - 7
			Ansamblis/bändis	Sagedus: KVG- 0/KIK - 4
			Üldse ei tegele laulmisega	Segedus: KVG - 6/KIK - 5
			Binaarsetunus	11

Kirjeldav tunnus		piisavalt:	Võiks rohkem laulda	Segedus: KVG - 6 /KIK - 6
		Kommentaar:	Lauldakse piisavalt	Segedus: KVG - 7 /KIK - 3
			Võiks rohkem muusikatunde olla	Segedus: KVG - 1 /KIK - 2
			Tahaks vähem teooriat, rohkem laulmist	Segedus: KVG - 5/KIK - 4
Järjestustunus	1 3	Laulud, mida esitan muusikatunnis mulle meeldivad:	Muusikatunni repertuaaris võib olla rohkem tänapäeva/populaarseid laule	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:		Segedus: KVG - 3 /KIK - 5
		Muusikatunni laulud meeldivad		Segedus: KVG - 3 /KIK - 1
Järjestustunus	1 4	Mul on võimalus mõjutada tunniprotsessi:	Õpetaja küsib õpilaste arvamust tunniprotsessist. Võib pakkuda oma muusikat kuulamiseks/laulmiseks	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:		Segedus: KVG - 4 /KIK - 2
				Segedus: KVG - 5 /KIK - 0
Järjestustunus	1 5	Mul on võimalus laulda õpetaja juhendamisel individuaalselt :	Küsitatud ei jätnud kommentaare:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:		
Järjestustunus	1 6	Õpetaja tunneb huvi minu muusikamaitse vastu:	Küsitatud ei jätnud kommentaare:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
Kirjeldav tunnus		Kommentaar:		

Järjestustun nus	1 9	Märgi, kuivõrd Sulle meeldib/meeld iks/ei meeldiks vene keeles laulda: Kommentaar:		Kommentaar: Kontentanalüüsi tähelised koodid
			Ei oska vene keelt:	Sagedus:6
			Pole midagi vastu:	Sagedus: 4
			Vene laulud meeldivad:	Sagedus: 4
			Olen ise venelane, meeldib laulda	Sagedus: 2
		*Märgi, kuivõrd Sulle meeldib/meeld iks/ei meeldiks eesti keeles laulda: Kommentaar:	Ei laula ja Jumal tänatud!	Sagedus: 1
			Ei ole eestlane-ei taha laulda.	Sagedus: 4
			Ei meeldi eesti muusika	Sagedus: 2
			Ei meeldi eesti keeles laulda	Sagedus: 6
			Ei taha kommenteerida	Sagedus: 1
			Ei oska eesti keelt:	Sagedus: 5
				Sagedus: 1
			Ilus keel, meeldib laulda	
		Järjestustun nus	2 0	Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat võõrkeeles: Kommentaar:
Ei oleks raske	Sagedus: 3			
Õpin keeli, saaks hakkama	Sagedus: 1			
Oleks raske	Sagedus: 2			
*Kui raske/lihtne oleks Sul õpida muusikat eesti	Ei valda eesti keelt:			Sagedus: 3
Olen pool estlane, ei oleks raske	Sagedus: 1			
Kirjeldav tunnus				

		keeles: Kommentaar:	Eesti keelt õppida on “pomm”	Sagedus: 1
Binaarsetu nnumus	2 1	Kas Sa leiad, et muusikatunnid arendavad Sinu lauluoskust: Kui “Jah”, siis kui effektiivselt: Kommentaar:		Kommentaar: Kontentanalüüsi tähtsused koodid
Järjestustun nus			Lauluoskus läheb paremaks:	Segedus: KVG - 5 /KIK - 3
Kirjeldav tunnus				
Järjestustun nus	2 2	Hinda koori repertuaari 5- sel skaalal: Kommentaar:	Laulame jama	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähtsused koodid
Kirjeldav tunnus				Segedus: KVG - 1 /KIK - 0
Järjestustun nus	2 3	Koori repertuaar on mitmekesine: Kommentaar:	Küsitletud ei jätnud kommentaare:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähtsused koodid
Kirjeldav tunnus				
Järjestustun nus	2 4	Mul on võimalus kooritööd mõjutada: Kommentaar:	Küsitletud ei jätnud kommentaare:	Kommentaar: Kontentanalüüsi tähtsused koodid
Kirjeldav tunnus				
Binaartun nus		Kas kooris laulmine arendab Su vokaalseid		Kommentaar: Kontentanalüüsi

Järjestustun- nus	2 5	oskusi: Kui "jah", siis kui effektiivselt:	Küsitletud ei jätnud kommentaare:	tähelised koodid
Kirjeldav tunnus	2 6	Nimeta 2 lemmiklaulu koo- ri repertuaarist:	KVG: Jingle bells (inglis keeles) Sõbralaul (vene keeles) 1klass (vene keeles) Rukkililled maa (vene keeles) Valss (vene keeles) Kuhu kaob lapsepõlv? (vene keeles) Laul emast (vene keeles) Minu õpetaja (vene keeles) KIK: Laisk ei saa ju midagi (eesti keeles) Perpetuum mobile (eesti keeles) Leib jahtub (eesti keeles) Mis maa see on? (eesti keeles) Kõnelus emaga (eesti keeles) Sõprade unelaul (eesti keeles) Eesti maa (eesti keeles) Lapsed merel (eesti keeles)	Kontentanalüüsi tähelised koodid Sagedus: 2 Sagedus: 2 Sagedus: 1 Sagedus: 2 Sagedus: 2 Sagedus:2 Sagedus:1 Sagedus:1 Sagedus: 6 Sagedus: 1 Sagedus: 1 Sagedus: 1 Sagedus: 1 Sagedus: 2 Sagedus: 2 Sagedus: 2
* Küsimus venekeelses küsimustiku versioonis.				

Summary

“Specificity of vocal learning as a model in music education and choir work in basic school with russian and estonian study language on Kiviõli town exzample, during the period of 2011-2014.”

The aims of this research are:

1) To map, what vocal methodology and methods are used in vocal learning as model in musical education and choir work in Kiviõli basic schools at the period of 2011-2014, and what factors are influencing the choice.

2) To descrube studying process of music lessons and choir work in Kiviõli basic schools and analysing results define specific characteristics of vocal learning model, comparing one or another Kiviõli basic school.

3) to descrube assessments and standings of students about vocal learning and choir work in Kiviõli basic schools, and observe insofar as they are the same of opposite as teacher ones.

This research is necessary in order of better undestanding of learning processes within music lessons and choir work in basic schools with various languages, so it can be taken in concideration in the process of implementation of integrational programmes and reforms in education. Also this research gives an overview of peculiarities of music teaching process and choir work in multi-cultural enviroment and can be helpful for future music teachers.

The research consist of three parts:

1) theoretical part.

2) the describtion of empirical research;

3) presentation and analyses of the results of the survey held among musical teachers and studends of basic schools in Kiviõli, at the period of 2011-2014.

The theses material comes from different books, articles, internet articles and Estonian govermental curricula.

Research work results

Results of this research shows that musical teachers and choir supervisors of Kiviõli Russian School and Kiviõli I High School are using similar work methotodologys in their work, but their educational methods are different. Their choice

of methods are influenced by diverse factor: students wishes, class community climate, presence of technical supliances, bad shape of musical instruments, characteristics of music classes and also the sertain standisngs of students on the topic of singing in estonian or russian languages, also other languages.

Also it can be concluded that students with different study language, also have different opinions and standings on vocal learning in musical education and choir work.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____
(*autori nimi*)

(sünnikuupäev: _____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____
(*juhendaja nimi*)

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis,